Sobota, 9 czerwca 1934 - Nr. 127

Dzień Pomorski

10 stron
Rok VI
cena 15 gr.

ORAZ WYDAWNICTWA: DZIEN BYDGOSKI - DZIEN GRUDZIĄDZKI - GAZETA MORSKA - GAZETA GDANSKA
DZIEN TCZEWSKI - DZIEN KUJAWSKI - GAZETA MOGILENSKA

Redakcja i Administracja: Toruń, Bydgoska 56. — Telefony dzienne: 202, 747. — Telefon nocny 747.
Filja Administracji: Szeroka 41, telefon 748. Konto czekowe P. K. O. 160-315.

Zamach stanu na Litwie

Sprzeczne wiadomości o puczu wojskowym zwolenników Waldemarasa

Ryga, 8. 6. (PAT). Z Kowna nadeszły tu wiadomości, iż wczoraj w nocy pod pozorem ćwiczeń nocnych w garnizonie kowieńskim zarządzony został próbny alarm, w czasie którego ZWOLENNICY WALDEMARASA USIŁOWALI DOKONAĆ ZAMACHU STANU, przyczem padło nawet kilkanaście strzałów. Incydent jednakże został zlikwidowany i próba nie udała się. Obecnie panuje w mieście spokój.

Wydarzenie powyższe stoi w związku z zabiegami Waldemarasa o wejście do rządu. Przypomnieć należy, że obecny rząd litewski pod naciskiem pewnych kół wojskowych niejednokrotnie przyrzekał Waldemarasowi powołanie go do rządu.

Berlin, 8. 6. (PAT). Niemieckie biuro informacyjne donosi z Tylży, że wiadomości nadchodzące z Kowna nie dają jasnego obrazu sytuacji. Według jednej wersji dojść miało w godzinach południowych do kompromisu, na podstawie którego Waldemaras miał objąć tekę premjera oraz ministra spraw zagranicznych. Według innych wersyj Waldemarasa odstawiono podobno samolotem do miejsca dotychczasowego pobytu. Rząd nie zamierza jednak występować przeciwko niemu, gdyż miał on być przewieziony do Kowna rzekomo wbrew swojej woli.

Sytuacja jest o tyle niejasna, że FORMACJE LOTNICZE ORAZ ODDZIAŁY TANKÓW OPOWIADAJĄ SIĘ ZDECYDOWANIE ZA WALDEMARASEM i one to są prawdopodobnie inicjatorem puczu. Inne formacje nie są wprawdzie wrogo usposobione do Waldemarasa, zachowują jednak narazie rezerwę.

GMACH PREZYDENTA SMETONY OBSADZONY JEST PRZEZ 300 LUDZI. W każdym razie należy przypuszczać, że W ŁONIE RZĄDU NASTĄPIĄ ZMIANY, które pójdą po LINJI ŻĄDAŃ WOJSKA.

Relacje berlińskie

o przebiegu wypadków kowieńskich

Berlin, 8. 6. (PAT). Wczoraj o godzinie 14 niemieckie biuro informacyjne ogłosiło następującą wiadomość z Tylży:

Ubiegłej nocy DOKONANO W KOWNIE ZAMACHU WOJSKOWEGO, który był zainicjowany PRZEZ ZWOLENNIKÓW BYŁEGO PREMJERA WALDEMARASA. Jeszcze w ciągu nocy WALDEMARAS BYŁ PRZEWIEZIONY W SAMOLOCIE Z MIEJSCA SWEGO ZESŁANIA W OKOLICE KOWNA. Zwolennicy jego OBWOŁALI GO PREMJEREM. ZNAJDUJE SIĘ ON W GMACHU SZTABU GENERALNEGO. WOJSKA OBJĘŁY WŁADZĘ W SWOJE RĘCE. Czynniki urzędowe mają stać jednak po stronie rządu. PREZYDENT SMETONA WZBRANIA SIĘ PERTRAKTOWAĆ Z POWSTAŃCAMI. Od godz. 2-giej w nocy do 7 rano wszystkie urzędy były obsadzone przez wojska. ULTIMATUM, POSTAWIONE PREZYDENTOWI UPŁYWAŁO W GODZINACH POŁUDNIOWYCH. Widocznie zostało one przedłużone.

W obecnej chwili niemożliwe jest przewidzieć, jaki obrót przybierze rozwój wypadków. Wśród aresztowanych ma się również znajdować gubernator Kłajpedy Nawakas. Nie udało się sprawdzić pogłoski, według której aresztowano również część ministrów gabinetu Tubelisa.

W późnych godzinach przedpołudniowych wycofano zewsząd wojska. W mieście panuje zupełny spokój.

Smetona czy Waldemaras?

Berlin, 8. 6. (PAT). Jedna z agencyj donosi z Kowna; że PRÓBY DOWÓDCÓW WOJSKOWYCH POSTAWIENIA WALDEMARASA NA CZELE RZĄDU ROZBIŁY SIĘ. RZĄD OBECNIE JEST CAŁKOWICIE PANEM SYTUACJI. Nad osobistościami, znanemi jako zwolennicy byłego dyktatora rozciągnięto silną inwigilację celem zapobieżenia próbom wznowienia puczu.

Ryga, 8. 6. (PAT). Dyrektor litewskiej agencji telegraficznej w rozmowie z przedstawicielem „Lety" oświadczył, że W KOWNIE PANUJE CAŁKOWITY SPOKÓJ I ŻE WSZYSTKIE URZĘDY PRACUJĄ NORMALNIE, natomiast osoby, które przybyły wczoraj pociągiem kowieńskim do Rygi stwierdzają, że W CIĄGU NOCY ODBYWAŁA SIĘ SILNA STRZELANINA. Kto strzelał i czy są ranni narazie nie stwierdzono.

W Rydze w związku z wypadkami kowieńskiemi krążą najrozmaitsze wersje. Naogół utrzymuje się przekonanie, że WYPADKI KOWIEŃSKIE NIE BYŁY PRZYPADKOWYM INCYDENTEM, ALE ZGÓRY UPLANOWANYM PUCZEM ZE STRONY ZWOLENNIKÓW WALDEMARASA. Pucz nie osiągnął prawdopodobnie rezultatu. Pogłoski o aresztowaniu kilku ministrów krążyły jeszcze w ciągu godzin południowych, ale potwierdzenia nie znalazły. Podejmowane przez parę redakcyj dzienników ryskich próby nawiązania łączności z Kownem nie dały rezultatu.

W mroku sprzecznych informacyj

Ryga, 8. 6. (PAT). SYTUACJA W KOWNIE W DALSZYM CIĄGU PRZEDSTAWIA SIĘ ZAGADKOWO. W ciągu całego dnia dzienniki ryskie nie mogły nawiązać kontaktu ze swymi korespondentami kowieńskimi, chociaż połączenie telefoniczne zasadniczo nie uległo przerwie.

Oficjalnie litewska agencja telegraficzna w rozesłanych dwu komunikatach ZAPRZECZA WSZELKIM POGŁOSKOM O DOKONANIU PRZEWROTU WOJSKOWEGO, twierdząc, że w Kownie panuje spokój, a strzelanina między wojskami garnizonu kowieńskiego spowodowana została nieporozumieniem, wynikłem wskutek ciemności.

Mimo tego zaprzeczenia w Rydze w dalszym ciągu utrzymuje się przekonanie, że ZAMACH WOJSKOWY RZECZYWIŚCIE MIAŁ MIEJSCE I ŻE SYTUACJA PRZEDSTAWIA SIĘ BARDZO POWAŻNIE.

Wedle otrzymanych tu przed wieczorem informacyj w drodze prywatnej Waldemaras nie miał brać w zamachu bezpośredniego udziału. ZAMACH WYWOŁANY ZOSTAŁ PRZEZ GRUPĘ OFICERÓW, ZWOLENNIKÓW WALDEMARASA. Po stronie Waldemarasa wypowiedzieć się miały oddziały lotnictwa, czołgów i wojsk technicznych, natomiast inne oddziały wojskowe pozostały wierne rządowi. Waldemaras miał postawić Smetonie warunki w formie ultimatywnej, nad któremi obecnie trwają narady.

Szef sztabu generalnego pułk. Kubeliunes miał się podać do dymisji, a miejsce jego zajął podobno naczelnik szkoły wojennej ppułk. Jackus.

Wiadomość o wypadkach w Kownie wywołała w Rydze duże wrażenie. Celem zbadania sytuacji na miejscu ma SIĘ UDAĆ DO KOWNA PRZEBYWAJĄCY W RYDZE ŁOTEWSKI ATTACHE WOJSKOWY.

Urzędowy komunikat

o „próbnym alarmie"

Berlin, 8. 6. (PAT). O godz. 12 w południe niemieckie biuro informacyjne ogłosiło następującą depeszę litewskiej agencji telegraficznej:

Ubiegłej nocy GARNIZON KOWIEŃSKI PRZEPROWADZIŁ PRÓBNY ALARM. Z powodu bardzo ciemnej nocy DOSZŁO POMIĘDZY MASZERUJĄCYMI ODDZIAŁAMI DO ZAMIESZANIA, przyczem dano KILKA STRZAŁÓW, które jednak nikogo nie zraniły.

Waldemaras aresztowany

zamach w stadjum likwidacji?

Berlin, 8. 6. (PAT). Korespondent PAT. dowiaduje się o godz. 18-tej, że miarodajne koła tutejsze otrzymały drogą okrężną informacje z Kowna, według których ZAMACH ZNAJDUJE SIĘ W STADJUM LIKWIDACJI, A WALDEMARAS ZOSTAŁ ARESZTOWANY.

Likwidacja przeżytków partyjnych

(m) Jednym z charakterystycznych symptomatów, ujawnionych podczas ostatnich wyborów samorządowych, jest zanik wpływów drobniejszych stronnictw, które ongi — w szczęsnych dla tych partyj czasach przedmajowych — bardzo często odgrywały rolę „języczka u wagi", decydując o najważniejszych sprawach państwowych. Jeśli jednym z celów przewrotu majowego było położenie kresu atomizacji partyjnej, wyrażającej się w istnieniu około dwudziestu „stronnictw" — to cel ten został całkowicie osiągnięty.

Ale proces rozkładu wewnętrznego tych partyj trwa do tej pory. Nie mają one oczywiście najmniejszego realnego wpływu — wybory samorządowe wykazały to niezbicie — ale wciąż jeszcze zatruwają atmosferę publiczną miazmatami rozkładu.

Ostatnio mamy kilka charakterystycznych tego przykładów. „Stronnictwo ludowe", jak wiadomo, powstało ze stopu trzech ongi odrębnie na wieś polską maszerujących partyj: Piasta, Wyzwolenia i Stronnictwa Chłopskiego. Ale mimo formalnego istnienia jednej nadbudówki pod nazwą „stronnictwa ludowego" przy wyborach do władz partyjnych trzymano się — jak po dawnemu — „klucza". A więc prezesem rady naczelnej musiał być ktoś z Piasta, prezesem klubu parlamentarnego ktoś z Wyzwolenia itd.

Ostatnio „władze" tego zlepku stronnictw poszły w rozsypkę. Witos i Kiernik uszli zagranicę, część posłów urządziła secesję, część menerów dostała się pod sąd dyscyplinarny partji (Thugutt, Wrona itd.). Więc 1-go czerwca, korzystając z comiesięcznych przyjazdów do Warszawy licznych posłów ludowych po djety, pos. Róg zwołał klub parlamentarny stronnictwa i postawił wniosek: zwołać radę naczelną i wybrać nowe władze partji, ale już bez sławetnego „klucza".

Miał się z pyszna p. Róg, gdy ośmielił się wystąpić z takim wnioskiem!

Zakrzyczano go, wykpiono...

Atmosfera zebrania była tak zaogniona, że nie pozostało nic innego jak obrady zawiesić...

Świadczy to wymownie o chaosie w tym partyjnym zespole, który zatracił zupełnie więź ideową i bezradnie miota się na płyciźnie oportunistycznej i małodusznej politykomanji.

A oto drugi przykład, z podwórka drugiej dogasającej partji.

Niedawno temu odbył się w Toruniu „kongres" Narodowej Partji Robotniczej, wiodącej od lat wielu opłakany żywot, a będącej faktycznie folwarczkiem, na którym „gospodaruje" znany z afery masek gazowych były poseł Popiel. Na „kongresie" tym odniósł oczywiście „zwycięstwo" ten prowodyr. Ale cóż widzimy? Uczciwsze elementy odgradzają się stanowczo od ugrzęzłej w jałowej przekorze partji. Wiceprezes śląskiego zarządu wojewódzkiego N. P. R., znany działacz robotniczy M. Grajek pisze do prezydjum partji, iż składa mandat i występuje z N. P. R. To samo czyni jeden z twórców narodowego ruchu robotniczego Andrzej Przybyła. Bardzo znamienne są motywy. Oto wiceprezes Grajek oświadcza:

— „Niemogę należeć do stronnictwa, które zamiast twórczej współpracy, nad zlikwidowaniem skutków światowego kryzysu w państwie, zużywa swą energję na bezpłodną i wysoce szkodliwą walkę z własnym polskim rządem".

Oto dwa znamienne przykłady,

Z N. P. R. uciekają szanujące się elementy — w ugrzęzłym w marazmie Stronnictwie Ludowem nie sposób jest zebrać władze naczelne, by oczyścić atmosferę.

Likwidacja przeżytków i niedobitków ery przedmajowej jest w pełnym toku.

W środę popołudniu
przyleci samolotem do Warszawy min. Rzeszy Goebbels

(o) Warszawa, 8. 6. (tel. wł.). Dowia intelektualną minister Rzeszy Goebbels prz popołudniu i tego samego dnia w Resursie Goebbels przyleci do Warszawy samolote ministerstwa propagandy Jahnke i czterech dujemy się, że zaproszony przez polską unję yjedzie do Warszawy we środę, dnia 13. bm. Obywatelskiej wygłosi odczyt. Minister m, w towarzystwie szefa biura prasowego dziennikarzy.

Pożyczka Narodowa
może być wystawiona na nazwisko członków rodziny

Warszawa, 8. 6. (PAT). Komisarz generalny 6 proc. Pożyczki Narodowej komunikuje, że subskrybenci mogą zgłaszać w terminie do dnia 20 czerwca br. życzenia, aby obligacje były w całości lub częściowo wystawiane na imię członków rodziny właściwych subskrybentów. Za członków rodziny należy rozumieć małżonków oraz wstępnych i zstępnych do drugiego stopnia pokrewieństwa włącznie.

Antypaństwowa działalność w związkach zawodowych

Warszawa, 8. 6. (PAT). Władze bezpieczeństwa w dniu wczorajszym przeprowadziły rewizję w oddziale warszawskim pracowników metalowych i w związku zawodowym pracowników budowlanych z siedzibą w Łodzi. Podczas rewizji znaleziono materjał dowodowy, świadczący o działalności antypaństwowej Do dyspozycji władz śledczych zatrzymano kilkanaście osób.

Formularze dla rodzinnych zniżek kolejowych

(o) Warszawa, 8. 6. (tel. wł.). W związku z rodzinnemi zniżkami kolejowemi, które od 1 czerwca udzielane są mieszkającym wspólnie członkom rodzin w okresach świątecznych i wakacyjnych (piszemy niżej obszernie na str. 4-tej). Ministerstwo Spraw Wewnętrznych zaleciło władzom samorządowym, aby potrzebne do uzyskania tych zniżek formularze wydawały jak najszybciej i jak najsprawniej za opłatą 50 gr.

Aresztowanie 3 byłych urzędników skarbowych

Katowice, 8. 6. (PAT). Przed kilku dniami na zarządzenie prokuratora sądu Okręg. w Katowicach aresztowani zostali Marjan Herz, były naczelnik Urzędu Skarbowego w Katowicach i Kazimierz Małyka, były sekwestrator tegoż urzędu. Wczoraj aresztowano Jerzego Ochlapa, byłego urzędnika skarbowego pod zarzutem nadużycia władzy. Szkody, wyrządzone skarbowi państwa przez aresztowanych dochodzą do kilkudziesięciu tysięcy złotych. Dochodzenia w tej sprawie prowadzi prokurator w Katowicach.

Śmierć dwóch przemytników od kul straży granicznej

Królewska Huta, 8. 6. (PAT). Dnia 7 bm. o godz. 13 na placówce granicznej w Ożegowie strażnicy celni strzelili kilkakrotnie do uciekających przemytników, którzy usiłowali przenieść towary z Niemiec do Polski. Śmiertelne rany odniosło dwóch przemytników 19-letni Bryś i 58-letni Ramis z Ożegowa. Obaj przemytnicy zmarli wskutek odniesionych ran.

Napad bandytów
na mieszkanie starosty w Baranowiczach

Baranowice, 8. 6. (PAT). W nocy z 6 na 7 b. m. trzech uzbrojonych bandytów usiłowało dokonać napadu rabunkowego na mieszkanie starosty powiatowego w Baranowiczach, Neugebauera. Na wezwanie policjanta, który chciał ich wylegitymować, bandyci odpowiedzieli strzałami. Policjant zmuszony był do użycia broni. Jeden z bandytów został zabity.

Dziś — mecz tenisowy Polska-Niemcy

Dziś, w piątek, rozpoczyna się w Krakowie trzydniowy turniej tenisowy Polska — Niemcy w konkurencji pań.

Samuel Insull w poniedziałek stanie przed sądem

Chicago, 8. 6. (PAT). Samuel Insull stanie w poniedziałek przed sądem federalnym. Sędzia odrzucił zarzut, jakoby aresztowanie Insulla w Konstantynopolu miało charakter bezprawny.

Brat b. dyktatora Hiszpanji padł z rąk zamachowców

Madryt, 8. 6. (PAT). Na generała Fernando Berenguera, brata b. dyktatora Hiszpanji, następcy Primo de Rivera, dokonano wczoraj zamachu w jego willi w pobliżu San Sebastian. Generała zabito na miejscu. Sądzą, że napastnicy zamordowali go miast jego brata, który w chwili zabójstwa znajdował się wewnątrz willi.

* * *

Madryt, 8. 6. (PAT). Wczorajsze zabójstwo gen Berenguera, strajki robotników rolnych, pogłoski o zamierzonym zamachu stanu ze strony prawicy, wszystko to potęguje coraz bardziej napięcie sytuacji politycznej w Hiszpanji. Policja wykryła ponownie w Madrycie tajny magazyn broni, składający się z 610 rewolwerów, 80.000 naboi oraz materjałów do fabrykacji bomb. W prowincji Jaen 300 strajkujących robotników rolnych podpaliło fermę. Napastnicy zranili właściciela posiadłości i zabili jego syna. Podobne incydenty mają miejsce na terenie całego kraju.

Przesilenie gabinetowe w Belgji
Dymisja rządu — niespodzianką dla wszystkich

Bruksela, 8. 6. (PAT). Dymisja gabinetu belgijskiego była niespodzianką dla wszystkich. Przesilenie spowodowali deputowani liberalni, głosując przeciw projektom, zgłoszonym przez ministra, należącego do ich partji, co wskazuje, że źródłem przesilenia są intrygi osobiste, istniejące w partji liberalnej.

Gabinet, który się podał wczoraj do dymisji powstał w grudniu 1932 r. i składał się z najwybitniejszych osobistości i patrjotów belgijskich. W czasie swego istnienia gabinet ten zgłaszał już dwukrotnie prośbę o dymisję naskutek znalezienia się w mniejszości w parlamencie, lecz zmarły król Albert próśb tych nie uwzględniał.

Delegacja rabinów u J. E. ks. kardynała Kakowskiego

(o) Warszawa, 8. 6. (tel. wł.) Wczoraj rano do warszawskiego pałacu arcybiskupiego zgłosiła się delegacja rabinów, która złożyła ks. kardynalow. Kakowskiemu memorjał, proszący duchowieństwo katolickie, aby wpłynął na młodzież polską w kierunku zaniechania ekscesów antyżydowskich. W memorjale swym rabini proszą episkopat o wydanie w tej spawie listu pasterskiego.

Po wysłuchaniu odczytanego mu memorjału, ks. Kakowski stwierdził, że potępia bezwzględnie wszelkie eksoesy i gwałty, z którejkolwiek strony one pochodzą, bowiem najzawilsze nawet spory i zadrażnienia likwidować należy zgodnie z etyką chrześcijańską. Ks. kardynał Kakowski skorzystał z okazji i zwrócił uwagę rabinom, iż często różne czynniki żydowskie prowokują uczucia katolickie, przyczem, niechcąc być gołosłownym, wymienił nazwy czasopism żydowskich, dopuszczających się bluźnierstw. Dalej ks. Kardynał stwierdził, że wydawaniem oraz korportażem pornografji w Polsce zajmują się również przeważnie żydzi.

W odpowiedzi nato jeden z rabinów zauważył, że są to z reguły młodzi żydzi, którzy zerwali z religją mojżeszową i stali się wyznawcami komunizmu. Ks. kardynał Kakowski zgodził się z tem twierdzeniem, jednakowoż zwrócił uwagę na to, że poczynania tych młodych żydów-komunistów finansowane są przeważnie przez żydów starych uważających się nieraz za ludzi wysoce religijnych.

Pełne zwycięstwo Polek
na międzynarodowych konkursach tańca artystycznego w Wiedniu

Wiedeń, 8. 6. (PAT). Wczoraj wieczorem ogłoszono wyniki międzynarodowych zawodów tańca artystycznego w Wiedniu. Wyniki oznaczają **pełne zwycięstwo Polek.**

W dziale solistek otrzymała pierwszą nagrodę w sumie 1000 szylingów **Ziuta Buczyńska**, osiągając na 100 punktów możliwych 87,95, drugie miejsce uzyskała Polka **Pola Nireńska**, osiągając 85,85. Otrzymała ona połowę nagrody, ufundowanej przez austrjackie ministerstwo oświaty w wysokości 500 szylingów. Srebrny medal otrzymała wiedeńska Polka pani **Fedro** (hr. Stadnicka), bronzowy medal otrzymała Polka **Lejckówna** 68,64 pkt., która zajęła piąte miejsce. Ogółem na 9 nagród i 8 dyplomy Polki zdobyły 3 dyplomy i 5 nagród.

W dziale zespołów pierwsze miejsce zajęła Polka **Mieczyńska**, która osiągnęła niezwykle dużą ilość punktów 95,72, uzyskując nagrodę miasta Wiednia w sumie 1000 szylingów, drugie miejsce zespół wiedeński, kierowany przez panią **Fedro** pkt. 71,61. Medal srebrny uzyskała grupa **Hryniewieckiej-Brattównej** 61,95 pkt. Dyplom otrzymał zespół **Prusickiej** 52,75 pkt.

Wśród duetów rewjowych pierwsze miejsce zdobyła **Elkins** (Wrocław), uzyskując złoty medal. Zespół **Rossigljano** (Wilno) uzyskał dyplom honorowy.

Konkurs rzeki Wisły i szampionat w skoku na wysokość
rozegrano wczoraj na torze hippicznym w Łazienkach

Warszawa, 8. 6. (PAT). Wczoraj na torze hippicznym w Łazienkach mimo niepogody rozegrano dwa konkursy, mianowicie **konkurs rzeki Wisły i szampionat w skoku na wysokość.**

Konkurs rzeki Wisły odbył się w międzynarodowej konkurencji pań i jeźdźców cywilnych. Startowało kilku zawodników. Pierwsze miejsce zdobyła pani **Glahn** (Niemcy) w czasie 1:16,2 sek., drugie miejsce **Schlamm** (Czechosłowacja) w czasie 1:27,2, trzecie **Roguski** (Polska) 1:28,2, czwarte **Schlam**, piąte **Schon**, szóste **Leska**, siódme **Romiszowska.**

Skok na wysokość zgromadził na starcie zaledwie kilka koni. Z powodu rozmokłego terenu szereg jeźdźców wycofał się z konkurencji. Warunki konkursu z powodu padających deszczów i rozmokłego terenu były bardzo ciężkie. Pierwsze miejsce zajął **Gudin de Valerin** na koniu „Champagne" 190 cm., drugie **por. Gudin de Valerin** na koniu „Ecuyere" 190 cm., trzecie **kpt. Nobili** na „Cherubin" 180 cm. **Próbę pobicia rekordu Polski,** wynoszącego 193 cm. zgłosił **por. Dąbski-Nahrlich** z 7 d. a. k. na koniu „Poluś". Próba udała się, por. Dąbski uzyskał 195 cm., ustanawiając nowy rekord polski. W piątek, o godz. 8 rano na folwarku Mo czydło odbędzie się **próba wytrzymałości w krajowym wszechstronnym konkursie konia wierzchowego.**

Łuna pożaru nad Gdańskiem
Wielki pożar w Stoczni Gdańskiej
Pięciu strażaków uległo zaczadzeniu w czasie akcji ratowniczej

Ubiegłej nocy mieszkańcy naszego miasta zaalarmowani zostali przeciągłym rykiem syren fabrycznych i syren samochodów straży pożarnej, pędzących z zawrotną szybkością w kierunku portu. Za chwilę już było wiadomo, że płonie jeden z największych magazynów Stoczni Gdańskiej.

Przybyłe w kilka minut po zaalarmowaniu **na miejsce pożaru trzy oddziały straży pożarnej rozpoczęły energiczną akcję ratowniczą,** co **lem zlokalizowania ognia.** Prace strażaków u trudniały kłęby dymu. W czasie walki z rozszalałym żywiołem, mimo masek uległo pięciu strażaków zaczadzeniu. W stanie nieprzytomnym odwieziono ich do lecznicy miejskiej

Po prawie 7-mio godzinnej wytężonej akcji ratowniczej udało się ogień ugasić. Pożar zniszczył doszczętnie jeden z największych magazynów, w którym znajdowały się różne narzędzia.

Dotychczas nie zdolano stwierdzić przyczyn pożaru. Straty są bardzo znaczne.

Królowa Belgów powiła syna

Bruksela, 8. 6. (PAT). W środę o godz 23.30 królowa Belgów powiła syna.

Znów strzały na granicy austrjacko-niemieckiej

Wiedeń, 8. 6. (PAT) Urzędowo komunikują, że w dn. 6 czerwca o godz. 22.30 ostrzeliwany był patrol żandarmerji w Moeggers w Przedarulanji w odległości około 500 metrów od granicy niemieckiej. Żandarm Martin Moesman został ciężko raniony. Tejże nocy dano 4 strzały z poza granicy niemieckiej do trzech strażników granicznych, z których nikt nie został zraniony.

Podziemną fabrykę gazów budują Niemcy nad Łabą

Strasburg, 8. 6. (PAT). Strasburska „Republique" donosi, że w miejscowości Aken nad Łabą niedaleko Wittembergu, gdzie ostatnio aresztowany był dziennikarz angielski Stevens, buduje się podziemną fabrykę gazów trujących. Fabryka ta należy podobno do firmy I. G. Farben.

35 godzin i 17 minut
Nowy rekord szybowcowy

Moskwa, 8. 6. (PAT). Lotnik Simonow w mieście Koktebel na Krymie pobił sowiecki rekord długotrwałości lotu na szybowcu, utrzymując się w powietrzu 35 godzin 11 minut.

Giełdy

GIEŁDA ZBOŻOWO-TOWAROWA W BYDGOSZCZY
z dnia 7 czerwca 1934 r.

Żyto 14,25—14,75; pszenica 18,00—18,50; jęczmień przem. 15,00—17,75; jęczmień pastewny 14,50—15,00; owies 14,00—14,50; mąka żytnia gat. I A. O—55% wł. w. 23,00—23,50; mąka żytnia gat. I B. 0—65% wł. w. 22,00—22,50; mąka żytnia gat. II. 55—70% wł. w. 17,25—18,25; mąka żytnia razowa 0—95% wł. w. 17,75—18,25; mąka żytnia poślednia pon. 70% wł. w. 13,50 do 14,50; mąka pszen. gat. I A. 0—20% wł. w. 32,00 do 33,00; mąka pszen. gat. I B. 0—45% wł. w. 29,00—31,00; mąka pszen. gat. I C. 0—60% wł. w 28,00—29,00; mąka pszen. gat. I D. 0—65% wł. w: 26,00—28,00; mąka pszen. gat. II. 45 do 65% wł. w. 24,00—25,00; mąka pszen. gat. III. 65—75% wł. w. 17,50—19,50; mąka pszen. razowa 0—95% wł. w. 21,50—22,50; otręby żytnie wymiał standard. 10,25—10,75; otręby pszenne wymiał standard. 10,50—11,00; otręby pszenne grube standard. 10,75—11,50; mak niebieski 46,00 do 50,00; gorczyca 46,00—50,00; siemię lniane 53,00—58,00; peluszka 12,25—13,25; wyka 12,00 13,00; groch polny 16,00—18,00; groch Wiktorja 28,50—30,00; groch Folgera 18,00—21,00; łubin niebieski 7,00—7,50; łubin żółty 8,00—8,75; seradela 10,50—11,00; koniczyna żółta, odłuszczona 60,00—80,00; koniczyna biała 65,00—90,00; koniczyna czerwona 140,00—160,00; ziemniaki jadalne 15 ton 4,50—3,00—3,50; ziemniaki fabryczne za kg% —,14½; płatki ziemniaczane 14,50—15,50; makuch lniany 19,50—20,50; makuch rzepakowy 14,50—15,50; makuch słonecznikowy 16,00—17,00; wytłoki suszone 8,50—9,00 słoma żytnia luzem 2,00—2,25.

WARSZAWSKA GIEŁDA ZBOŻOWA
z dnia 7 czerwca 1934 r.

Żyto I. standard. 14,50—15,00; pszenica jednolita 22,00—22,50; pszenica zbierana 21,50 do 22,00; wyka 13,50—14,00; peluszka 14,—14,50 łubin niebieski 6,50—7,00; mąka luksusowa 35,00 do 39,00; mąka I gat. 65% 31,00—35,00; mąka II. gat. 20% 26,00—31,00; mąka po luksusowej III. poślednia 18,00—23,00; mąka żytnia pytl. 55% 24,00—25,00; mąka żytnia 65% 23,00 do 24,00; mąka sitkowa 19,00—20,00; mąka razowa 19,00—20,00. Obroty: 1655, w tem żyto 366.

Tendencja: mocniejsza.

NOTOWANIA GIEŁDY WARSZAWSKIEJ
z dnia 7 czerwca 1934 r.

Belgja 123.75, 124.06, 123.44; Berlin 200,00, 200.50; 199.50; Holandja 359.05, 359.95, 358.15; Kopenhaga 119.90, 120.50. 119.30; Londyn 26.84, 26.97, 26.71; Nowy Jork 5,28¾, 5.31⅛, 5.26; Nowy Jork telegr. 5.29¼, 5.32, 5.26⅛; Paryż 34.96, 35.05, 34.87, Praga 22.04, 22.09, 21.99; Sztokholm 138.40, 139.10, 137.70; Szwajcarja 172.05, 172.48, 171.62; Włochy 45.91, 46.03, 45.79.

Tendencja: niejednolita.

GIEŁDA WARSZAWSKA PAPIERY WARTOŚCIOWE
z dnia 7 czerwca 1934 r.

3% poż. budowlana 44,00; 4% poż. inwest. seryjna 116,00; 5% poż. konwersyjna 65,00; 5% poż. kolejowa 58,00; 6% poż. dolarowa 72,½; 7% poż. stabiliz. 67,00—66¾; 4% l. z. ziemskie dol. 34,63—34,75; 5% l. z. m. Warszawy 66,00; 5% l. z. m. Piotrkowa 32,35—32,22.

Tendencja dla pożyczek: niejednolita; dla listów: przeważnie słabsza.

GIEŁDA WARSZAWSKA — AKCJE
z dnia 7 czerwca 1934 r.

Bank Polski 85⅛, 84, 84½; Lilpop 10,20 do 10,10; Starachowice 10,25—10,45.

Tendencja: słabsza.

POZNAŃSKA GIEŁDA ZBOŻOWA
z dnia 7 czerwca 1934 r.

Żyto od 15,50—15,75; pszenica 19,25—19,50; mąka żytnia 24,00—25,00; mąka pszenna 31,00 do 32,00; otręby żytnie 10,25—10,75; otręby pszenne 10,75—11,00; otręby grube 11,25 do 11,75.

Ogólne usposobienie: stałe.

Zadania ubezpieczalni

Byłoby wyważaniem drzwi otwartych podejmowanie raz jeszcze dyskusji na temat ubezpieczeń społecznych i powtarzanie znanych powszechnie argumentów, że ubezpieczenia są i pozostaną niezbędnym czynnikiem życia zbiorowego. Znaczenie społeczne ubezpieczeń zwiększa się w okresie złej gospodarczej konjunktury, który wymaga tem troskliwszej opieki nad światem pracy. Równocześnie zaś kryzys utrudnia położenie ubezpieczalni społecznych. W związku ze spadkiem zatrudnienia zmniejsza się liczba ubezpieczonych, zwiększają się natomiast zaległości z tytułu należnych składek ubezpieczonych, nieprzelanych w terminie do kas ubezpieczalni przez borykające się z deficytem warsztaty produkcji.

Nie zwalnia to oczywiście ubezpieczalni społecznych od konieczności ścisłego przestrzegania ustawy i sprawnego wywiązywania się z obowiązku świadczeń na rzecz ubezpieczonych. Obciążenie życia gospodarczego i świata pracy z tytułu ubezpieczeń społecznych jest znaczne. Wynosi ono przy robotniku fizycznym około 11 proc. jego płacy, przy pracowniku umysłowym procent ten dochodzi do 17 proc. poborów. Tylko odpowiedni poziom świadczeń ze strony ubezpieczalni i powszechność tych świadczeń usprawiedliwić mogą tak wysokie opodatkowanie pracodawców i pracobiorców. Żądanie to jest tembardziej uzasadnione, że nasze ubezpieczalnie w latach dobrej konjunktury uzyskiwały rokrocznie nadwyżki bilansowe i zdołały zainwestować znaczne kapitały w szereg przedsiębiorstw dochodowych (hotele, pensjonaty, domy mieszkalne) i konieczne urządzenia i instytucje lecznicze.

A jednak powszechny głos opinji stwierdza niemal jednogłośnie, że ubezpieczalnie społeczne u nas nie spełniają nałożonych na nie zadań, że w praktyce codziennego życia zniekształcają intencje ustawodawcy, by zapewnić ubezpieczonym szybkie, powszechne i możliwie wysokie świadczenia, że pomniejszają tem samem w oczach ogółu samą ideę ubezpieczeń społecznych.

Winę tego smutnego i szkodliwego społecznie stanu rzeczy ponosi system pracy, jaki rozpanoszył się w ubezpieczalniach, a który woła o szybką i zasadniczą reformę. Przerost papierowej bezdusznej biurokracji, nadmierna rozbudowa aparatu urzędniczego, kult dla złośliwej i niechętnej wobec klienta formalistyki nie tylko podnoszą znacznie koszta administracyjne, ale sprawiają, że wzajemny stosunek instytucji ubezpieczeniowej i ubezpieczonych pełen jest zadrażnień i nieufności, że uzyskanie najdrobniejszych choćby świadczeń połączone jest z mozołem wędrówek od okienka do okienka, ze znaczną stratą czasu, z obowiązkiem wypełnienia i przedłożenia przeróżnych formularzy, deklaracyj i zaświadczeń.

Reforma systemu pracy pójść musi przedewszystkiem po linji znacznej oszczędności kosztów administracyjnych. Musi budzić najżywsze zastrzeżenia fakt, że np. budżet roczny Izby Ubezpieczeń Społecznych wynosi około 2 miljonów zł, chociaż. jest to tylko instytucja nadzorująca, która nie ma nic do czynienia z realnemi świadczeniami na rzecz ubezpieczonych. Redukcja — i to znaczna — kosztów administracyjnych — jest z pewnością możliwa przy odpowiedniem usprawnieniu aparatu wykonawczego i uproszczeniu całego toku urzędowania. Odpowiednia kontrola i czuwanie, aby interes ubezpieczalni nie był narażony na szwank przez mniej uczciwych klientów, nie muszą być jednoznaczne z przewlekaniem każdej drobnej a ważnej życiowo sprawy w nieskończoność i ze śledczem, nieufnem spojrzeniem urzędnika skierowanem w stronę ubezpieczonego, szukającego pomocy, żądającego spełnienia należnych mu z litery prawa świadczeń.

Konieczne jest wyrównanie i uzgodnienie papierowych paragrafów przepisów z potrzebami i nakazami życia, praktyczne ujmowanie nasuwających się zagadnień. Ambicją ubezpieczalni społecznych nie może być tylko piramida akt urzędowych, masowa produkcja okólników, wezwań, wyjaśnień i sprostowań. Ambicją tych tak ważnych społecznie instytucyj musi stać się jaknajwyższy poziom świadczeń, udzielanych masowo, szybko, w zgodzie z ustawą i z wymogami życia.

Praktyka dotychczasowa naszych ubezpieczalni, nasuwająca smutne zastanowienia i wywołująca powszechne zastrzeżenia, musi ulec zasadniczej reformie, by spełnić one mogły swe wielkie a tak ważne społeczne zadania.

Jakie przedsiębiorstwa obowiązane są do prowadzenia ksiąg handlowych?

Związek Izb Przemysłowo-Handlowych przesłał do Min. Przemysłu i Handlu opinję, dotyczącą sprawy, jakie przedsiębiorstwa obowiązywane są w myśl nowego kodeksu handlowego do prowadzenia ksiąg handlowych. Zdaniem Związku Izb do tej kategorji przedsiębiorstw winny należeć: przedsiębiorstwa przemysłowe, zaliczone do I—V kat. świadectw przemysłowych; zakłady hurtowej sprzedaży, prowadzone na zasadzie kart rejestracyjnych, a należące do pdzedsiębiorstw przemysłowych, niezależnie od kategorji tych ostatnich; przedsiębiorstwa handlowe, obowiązane do wykupienia świadectw przemysłowych I i II kat. z wyjątkiem: przedsiębiorstw II kat. prowadzących handel specjalny bądź sprzedaż artykułów, posiadających cechy produkcji wytworniejszej; zakłady gastronomiczne, przedsiębiorstwa kinematograficzne.

700-lecie Radzyna

Na fotografji J. E. Ks. Biskup Okoniewski, Pan Wojewoda Pomorski Stefan Kirtiklis i Dowódca 16 Dywizji Piechoty gen. Sawicki.

Budżet Wojew. Pomorskiego Zw. Komunalnego

został zatwierdzony przez Min. Spraw Wewnętrznych

Min. Spraw Wewn. w porozumieniu z Min. Skarbu zatwierdziło budżet Pomorskiego Wojewódzkiego Związku Komunalnego na rok 1934 35 z szeregiem zastrzeżeń, z pośród których dc najważniejszych należą:

1) obniżenie w wydatkach zwyczajnych budżetu administracyjnego kredytów na utrzymanie dróg państwowych z sumy zł. 1.503.378 do sumy 305.700 i podwyższenie kredytów na utrzymanie dróg samorządowych i powiatowych z sumy zł 40,925 do sumy zł. 50.000; analogicznie zastrzeżono zmniejszenie w dochodach dotacji skarbowej na utrzymanie dróg państwowych do zł. 305.700.

2) Odnośnie wydatków i dochodów nadzwyczajnyc' zastrzeżono skreślenie kredytu zł 120.000 na budowę drogi Karsin-Dębowa Góra — Puck — Kaliska oaz subwencji, przewidzianej na ten cel z Funduszu Pracy.

Po uwzględnieniu zastrzeżeń Ministerstwa, budżet administracyjny Pomorskiego Wojewódzkiego Związku Samorządowego na rok 1934-35 wyniesie w wydatkach zwyczajnych zł 4 169.810 w nadzwyczajnych — zł 579.040 w dochodach zwyczajnych zł. 4.380.808, w nadzwyczajnych — zł. 368.042.

W wydatkach nadzwyczajnych przewidziano obok kredytów na budowę dróg samorządowych (drogi Nowa Karczma — Egertowo, Sumin — Wardęgowo, Czersk — Tleń — Osie, Rypin — Bórzno — Lidzbark) w sumie złotych 441.001 kredyt na spłatę niedoborów budżetowych z lat ub. w kwocie zł. 98.369 oraz kredyt na pokrycie zaległych należności na rzecz komisyj dyscyplinarnych w sumie zł 39.670.

Budżety zakładów krajowych zamykają się po stronie wydatków i dochodów ogółem w sumie zł. 3.652.236, z czego przypada na zakład psychjatryczny w Kocborowie złotych 1.556.644, na zakład psychjatryczny w Świeciu zł 1.122.080, na zakłady wychowawcze w Wejherowie 602.843 (dla głuchoniemych i dzieci upośledzonych umysłowo) i na zakłady opieki społecznej w Chojnicach (Dom Ubogich i Zakład Pracy Dobrowolnej) zł. 370.663.

Inspekcja Pomorskich Lasów Państwowych

Z pobytu na Pomorzu p. Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych

Objeżdżając w dniach 3 do 5 czerwca Pomorze p. Minister Rolnictwa i Reform Rolnych Nakoniecznikoff-Klukowski, poza zagadnieniami z dziedziny rolnictwa, zwrócił specjalną uwagę na lasy pomorskie, dokonując ich lustracji, oraz interesując się szczegółami państwowej gospodarki leśnej.

P. Minister zwiedził kolejno Nadleśnictwa Dębowo, Mosty, gdzie zapoznał się z parkiem botanicznym i stacją doświadczalną, dokonał dokładnego przeglądu w Gdyni terenów, na których powstaje port drzewny i prac już wykonanych, następnie zwiedził lasy Nadleśnictwa Chylonja, Darzlubie, Wejherowo, Kartuzy i Łąki czerskie, szczegółowo interesując się i wnikając w gospodarczą stronę tych jednostek.

Panu Ministrowi towarzyszyli: dyr. Depart. p. Smoleński, przedstawiciel Naczelnej Dyrekcji Lasów p. insp. Maciejowski i w zastępstwie dyrektora Lasów inspektor inż. Siełużycki, którzy udzielali panu Ministrowi wyjaśnień i informacyj

Projekt ustawy opieki nad psychicznie chorymi

W Min. Opieki Społ. odbyło się posiedzenie połączonych sekcyj do spraw szpitalnictwa i higjeny społecznej Państwowej Naczelnej Rady Zdrowia. Rozważano sprawę ustawy o opiece nad psychicznie chorymi. Obie sekcje wypowiedziały się za projektem ustawy oraz za koniecznością jaknajszybszego wprowadzenia jej w życie.

Projekt ustawy przewiduje m. in., że za psychicznie chorych uważa się również osoby psychicznie zwyrodniałe, upośledzone i niedorozwinięte. Opieka nad psychicznie chorymi wykonywana ma być w zakładach i klinikach specjalnych, w kolonjach rolniczych, w zorganizowanym systemie opiek rodzinnych, w oddziałach psychjatrycznych szpitali ogólnych, w stacjach zdawczych oraz we własnej rodzinie chorego, u jego krewnych, bądź w mieszkaniach osób trzecich.

Propaganda turystyki na Pomorzu

Konfraternia Artystów organizuje wycieczkę grupy malarzy, których zadaniem będzie zebrać studja krajobrazu pomorskiego, architektury i typów ludowych, jako materjału do wystawy objazdowej propagującej turystykę na Pomorze.

Szlakiem na Chełmno, Grudziądz, Radzyn, Gniew, uda się wycieczka w kierunku północnym, aby poprzez Kaszuby dostać się na brzeg morski gdzie od Żarnówca i Karwi aż po Hel zbierze cykl pejzażów morskich.

Najbardziej interesującem będzie wydobycie tematów nowych, a więc ukazanie pięknych mało znanych zakątków Pomorza — dotychczas niemalowanych.

Jeżeli pogoda dopisze, wycieczka potrwa dwa miesiące.

Impreza odbędzie się pod protektoratem p. Wojewody Pomorskiego St. Kirtiklisa, który nader życzliwie zajął się projektem łączącym z sztuką ważny cel społeczny i wydatnie przyczynił się do jego realizacji.

Przygotowania do wycieczek harcerzy wodnych

Żeglarskie kursy harcerskie

Poszczególne chorągwie harcerskie organizują w lipcu rb. żeglarskie kursy śródlądowe. Chorągiew poznańska urządza kurs nad jeziorem Kiekrz, przeznaczony dla harcerzy oraz członków przysposobienia wojskowego. Chorągiew wileńska urządza kurs nad jeziorem Narocz, lubelska — pod Lublinem nad Wisłą, mazowiecka — nad jeziorem Zdwórz pod Płockiem, białostocka — nad jeziorem Jeziory pod Grodnem, poleska — pod Brześciem nad Bugiem, pomorska — nad jeziorem Charzykowskiem koło Chojnic.

Program tegorocznych wycieczek harcerzy wodnych zakrojony jest na szeroką skalę! Przewiduje się, że harcerze przejadą w nadchodzącym sezonie około miljona kilometrów obrachunkowych (dystans mnożony przez ilość harcerzy, którzy go przebyli); w r.ub. harcerze wodni przebyli w sezonie letnim 756.000 km obrachunkowych.

Obozy Przysposobienia Przemysłowego

W najbliższym czasie mają powstać w centrach przemysłowych nowe typy obozów pracy, powołane z inicjatywy zainteresowanych ministerstw dla studentów politechniki oraz słuchaczy średnich szkół technicznych. Obozy te zapewnić mają słuchaczom tych uczelni przeprowadzenie praktyki wakacyjnej przez przeszkolenie w szeregu fabryk w okresie 2 miesięcy. Przemysł wyasygnował już niezbędne fundusze na utrzymanie obozów.

Ulgi w opłatach za przejazdy kolejami

Bilety abonamentowe — Wspólne przejazdy rodzinne

Z dnien. 10 czerwca br. wprowadza Ministerstwo Komunikacji dla osób zaopatrzonych w ważne dowody osobiste z fotografjami (legitymacje), a udające się kilkakrotnie w podróż pomiędzy dwoma pewnemi stacjami kolejno tam i z powrotem t. zw. bilety abonamentowe, ważne na pięć przejazdów w każdą stronę w klasie II lub III, pociągami osobowemi lub pospiesznemi, w ciągu 60 dni, licząc od dnia wystawienia biletu.

Bilety takie wydaje się w okręgu DOKP Toruń na stacjach Gdańsk na przejazd do Warszawy i w Gdyni na przejazd do Poznania lub Warszawy.

Cena biletu abonamentowego na dziesięć przejazdów wynosi ośmiokrotną cenę przejazdu pojedyńczego. Wobec czego na każdej pojedyńczej podróży w jedną stronę zaoszczędza się 20 proc.

Równocześnie wprowadza się na PKP w dowolnych relacjach na odległość conajmniej 150 km. w jedną stronę, ulgi dla wspólnych przejazdów rodzinnych, odbywających się w okresach od 15 grudnia do 20 stycznia od niedzieli palmowej do następującej niedzieli po Wielkiej Nocy tj. do niedzieli przewodniej i od 1 czerwca do 1 października każdego roku.

Ubiegający się o ulgę opłaca za siebie pełną opłatę normalną, chociażby posiadał z innego tytułu prawo do korzystania z ulgi od opłat normalnych. Za współmałżonka oraz za dzieci powyżej lat 18 uiszcza się opłaty według zniżonej tabeli szóstej, za dzieci w wieku do lat 18 uiszcza się połowę opłat zawartych w tejże tabeli. Przez dzieci rozumie się również pasierbów.

Np. rodzina składająca się z rodziców i 5 dzieci, z których jedno przekracza 18 rok a reszta 10 rok życia płaci na odległość 168 km. w klasie III pociągu osobowego pierwsza osoba (ojciec) 9 zł; żona i dziecko powyżej lat 18 po 5,80 zł; czyli 11,60 zł; a reszta dzieci po 2,90 zł. czyli 11,60 zł. czyli razem 32,20 zł. zamiast według dotychczasowych postanowień taryfowych 7 razy 9 = 63 zł.

Ulgę tą przyznają kasy biletowe za przedłożeniem 3 zaświadczeń wypełnionych atramentem według ustalonego wzoru, które nabyć można w kasach stacyjnych w cenie 5 gr od sztuki. Zaświadczenia wypełnia wnioskodawca i przedkłada urzędowi gminnemu lub miejskiemu, celem potwierdzenia zgodności danych w nich zawartych. Po jednym zaświadczeniu zatrzymują kasy biletowe, które wydały bilety, a trzecie zaświadczenie służy podróżnemu podczas jazdy jako dowód otrzymanej ulgi.

Ulgę stosuje się przy wspólnych przejazdach małżonków, małżonków z dziećmi, lub jednego z małżonków z dziećmi, najwyżej jednak dla 10 uczestników. Przerwy podróży nie są dozwolone.

Oskalpowana czaszka ludzka za worek mąki

W muzeum w Dublinie znajduje się oskalpowana czaszka ludzka, ofiarowana przez policję. Czaszkę tę i opis jej dziejów sprzedał pewien wojownik wzamian za worek mąki.

Polka nie potrafi być wampem

Entuzjastyczny artykuł Niemca o polskich kobietach

W „Berliner Tageblatt" ukazał się entuzjastyczny artykuł p. Fundara o kobietach polskich. P. Funder pisze co następuje:

„Gdy w Berlinie opowiadałem pewnemu Węgrowi, że wyjadę do Polski, schwycił się on obu rękoma za głowę i wyszeptał: „Polskie kobiety! Aj-jaj-jaj! Głowa boli na ulicach Warszawy, bo ciągle trzeba kręcić szyją i oczami by się oglądać za pięknemi kobietami!"

Czyż rzeczywiście Polka jest piękniejsza od kobiet innych krajów? Na czem polega jej przysłowiony czar? Stwierdziłem, że Polka absolutnie nie jest piękniejsza. Przeciętnie biorąc Polki nie mają piękniejszego wzrostu jak niemki, francuski czy angielki, ani regularniejszych rysów, więcej palących oczu, bielszych zębów czy piękniej skrojonych ust niż inne kobiety. Noszą, być może, piękniejsze buciki i w tem właśnie tkwi wdzięk. Cóż piękne buciki mogą mieć za związek z czarem Polek?

Więcej niż na pozór się wydaje: Kobieta polska umie na siebie uważać. Co druga Polka ma smak. I nie jest to zależne od wielkodusznego budżetu jej męża. Można to raczej nazwać świadomością i poczuciem swego typu, swych granic i możliwości.

Kobiecie polskiej nigdy nie jest obojętnem jak wygląda, bez względu na to czy jest aktorką, matką dziesięciorga dzieci czy też pracownicą.

Piękna dusza nie wyklucza pięknej sukni. Jeśli kobieta ma pustą głowę i puste serce, to choćby 17 razy wlazła w okrycie z lodenu, to jej to nic nie pomoże.

U Polki występują dwie charakterystyczne właściwości: Silne samopoczucie i duma. Polka wymaga szacunku i otrzymuje go. „Uważanie na siebie" wypływa u niej z poczucia godności osobistej, i objawia się zwłaszcza w stosunku do mężczyzn.

Nie można powiedzieć, że mężczyzna polski ustąpił kobiecie polskiej miejsca w życiu prywatnem czy publicznem. Nie! Kobieta polska sama sobie to miejsce zdobyła i trzyma je mocno, podobnie jak kobiety z Ameryki Północnej. Trzyma ją własnemi siłami, a zwłaszcza siłami swego ducha.

Współpraca kobiety polskiej na politycznym, naukowym artystycznym i sportowym terenie ceniona jest nie tylko we własnym kraju lecz na całym świecie.

Nie można sobie wyobrazić Polki w rodzaju filmowego wampa.

Kobieta polska pracuje celowo, obowiązkowo i dużo, ale umie pracować elegancko i zawsze pozostaje kobiecą".

Plaga naszych mieszkań

Tępmy muchy

Nadchodzi lato, a z niem do mieszkań naszych wpadają roje znienawidzonych owadów, jakiemi są muchy. Podajemy poniżej dwa skuteczne sposoby ich tępienia.

Płyn: 25 gr. proszku perskiego (pulv. persici) wsypać do ćwierć litra nafty oczyszczonej. Po 24 godzinach przesączyć przez bibułę do filtrowania i zaperfumować olejkiem cytrynowym, lub eterem gruszkowym.

Lep: W większem naczyniu, gdyż w czasie gotowania zwiększa się znacznie objętość, ogrzać do wrzenia, wśród ciągłego mieszania, 60 gr. oleju lnianego (ol. lini) i 200 gr. sproszkowanej kalafonji. Zamiast kalafonji można z tym samym skutkiem użyć, wolnej od zanieczyszczeń, żywicy. Zawsze należy najpierw dać do naczynia olej lniany, a potem dopiero częściami — kalafonję, gdyż kalafonja ogrzewana bez oleju niszczy szkliwo. Po stopieniu kalafonji dodać dwie łyżki stołowe bardzo gęstego wrzącego syropu cukrowego i ponownie wszystko dobrze wymieszać. Jeszcze ciepłą mieszaniną, w powyższy sposób przygotowaną, smarować cieniutko paski papieru, lub śpiczaste stożki tekturowe.

Podczas smarowania należy klej, od czasu do czasu, podgrzać zlekka, gdyż tylko ciepłym można cienko i równo smarować.

„Co on robi na dworze?"

Śmieszności obcojęzycznych gustów

Na szczęście zanika już u nas mało chlubny, aczkolwiek staropolski zwyczaj mówienia w domu po francusku. Coraz mniej dzisiaj rodzin, mogących pozwolić sobie na utrzymywanie „guwernerów", „guwernantek" lub „bon" francuskich. Uczymy się dzisiaj francuskiego w szkołach lub prywatnie. Po pewnym czasie zdobywamy szereg wiadomości z zakresu gramatyki i rozporządzamy mniej lub więcej pokaźnym zasobem słów. Możemy nawet poprzez „Tajemnicę żółtego pokoju" lub „Wydrążoną iglicę", dojść do takiej wprawy, aby czytać w oryginale Prousta.

A potem przypadek zrządzi, że przyjedziemy do Francji — i klapa! Wszystkie nasze wiadomości w jednej chwili topnieją. Nie umiemy zadać najprostszego pytania, nie potrafimy odpowiedzieć na takie pytanie.

Zdarzyło się, iż pani domu, Francuzka, zapytała wchodzącego gościa, Polaka, który niedawno przyjechał do Francji: „qu'est-ce qu'il fait dehors, Monsieurs?" (co on robi na dworze, prosze pana?)

Gość zrozumiawszy dosłownie pytanie, pyta ze zdziwieniem: „Kto? Gdzie?".

Takie i inne jeszcze śmieszne nieporozumienia wydarzają się ludziom, którzy znają obcy język teoretycznie, potrafią czytać i pisać w tym języku, ale nie orjentują się w żywej mowie potocznej. To też zanim ktoś przystępuje do nauki obcego języka, musi zdecydować się, czy chce go poznać dla możności czytania, czy też celem zdobycia umiejętności wysławiania się w tym języku, i zgodnie z powziętą decyzją, musi prowadzić swoją naukę.

Przemysł, Handel, Rolnictwo, Rzemiosło, Finanse

Wiadomości gospodarcze

Krajowe

POŚWIĘCENIE GMACHU W WARSZAWIE.

W niedzielę odbędzie się uroczystość poświęcenia gmachu Banku Gospodarstwa Krajowego w Warszawie oraz odsłonięcia tablicy pamiątkowej z okazji 10-lecia założenia Banku.

STATKI OCZEKIWANE W GDYNI.

W Gdyni oczekiwane są następujące statki: 9. 6. par. „Solstad", par. „Helder", par. „Jupiter", 11. 6. par. „E. H. Stinnes", par. „Ragnar", 14. 6 par. „Elie", 18. 6. par. „Ord".

ROKOWANIA GOSPODARCZE POLSKO-GDAŃSKIE.

Do Krakowa przybyła delegacja Gdańska do rokowań gospodarczych, w której wchodzą: radca stanu Buettner, radca stanu Draeger oraz p. Peyser. Równocześnie z Warszawy przybyła delegacja polska: radca ekonomiczny M. S. Z. Roman, radca Łubieński i radca Warchałowski. Rokowania, które rozpoczęto dn. 6 bm. w gmachu magistratu, potrwają czas dłuższy.

Zagraniczne

POLSKA IZBA HANDLOWA W SZANGHAJU.

W dn. 15 kwietnia rb. została ukonstytuowana i rozpoczęła swą działalność Polska Izba Handlowa w Szanghaju. Organizacja ta ma na celu ściśle współdziałanie w rozwoju stosunków handlowych między Polską i Chinami. Adres Polskiej Izby Handlowej w Szanghaju brzmi następująco: Szanghai, 21. Route Pottier.

ZWYŻKA CEN CHLEBA W SOWIETACH.

W Sowietach cena chleba, przydzielanego na kartki, została znacznie podwyższona. Cenę chleba czarnego podwyższono z 35 kop. do 54 kop., białego zaś z 70 kop. do 1 rb. 50 kop. za 1 kg. Według oficjalnej relacji sowieckiej, obecna cena chleba czarnego w przeliczeniu na złote wynosi za 1 kg chleba czarnego około 2 i pół zł, białego zaś około 7 zł.

CZECHOSŁOWACKI PRZEMYSŁ WOJENNY.

Czechosłowacki przemysł wojenny wykazuje pełne zatrudnienie. Fabryka broni w Brnie odrzuciła kilka zamówień zagranicznych, nie mogąc wykonać ich w żądanym terminie. Bratisławska fabryka kabli ma zapewnioną pracę do końca roku. Fabryka masek gazowych we Vsetinie rozszerzyła swą produkcję. Podobnie zwiększył się stan zatrudnienia w zakładach Skody.

Rozwój ochotniczych drużyn robotniczych

Pracuje w nich ponad 10.000 młodzieży

Jak się dowiadujemy, ochotnicze drużyny robotnicze, organizowane przez Stowarzyszenie Opieki nad Niezatrudnioną Młodzieżą w ścisłej współpracy z Min. Opieki Społecznej, zatrudniają już w chwili obecnej 9 tysięcy młodocianych robotników i robotnic. W najbliższych dniach cyfra ta powiększy się o dalsze 1.500 osób, przekraczając w ten sposób o 500 osób pierwotny plan, który przewidywał na rok 1934 zatrudnienie 10 tysięcy osób.

Na zatrudnienie ochotniczych drużyn robotniczych przeznaczone są odpowiednie fundusze z kredytów Min. Opieki Społecznej, pewne dotacje udzielane przez Fundusz Pracy, oraz zarezerwowany jest cały szereg robót, prowadzonych przez Fundusz Pracy.

Młodzież pracuje bądź przy robotach, mających zasadnicze znaczenie dla życia gospodarczego, jak regulacja rzek, a przedewszystkiem Wisły, budowa dróg, budowa zapory na Sole w Porębce, bądź przy robotach o charakterze wybitnie społecznym, jak budowa kolonji letnich dla dzieci, budowa stadjonów sportowych, bądź wreszcie dla zaopatrzenia innych ośrodków w materjały pierwszej potrzeby jak buty, meble, ubranie i t. d. W ten sposób zatrudnienie młodzieży połączone jest z akcją wychowawczą.

Praca w ośrodkach trwa sześć godzin dziennie. Poza samem zajęciem, prowadzone są ćwiczenia przez instruktorów wychowania fizycznego i wykłady oraz pogadanki przez instruktorów wychowania obywatelskiego.

Polski Związek Bekonowy

centralą eksportu produktów mlecznych

W ub. poniedziałek odbyło się zebranie organizacyjne sekcji eksporterów przetworów mięsnych, wędlin i konserw, która powstała przy Polskim Związku Bekonowym w Warszawie.

Zebranie poprzedziło walne zgromadzenie Związku Wytwórców i Eksporterów Wędlin, na którem powzięto uchwałę likwidacji Związku i przystąpienia wszystkich jego członków do nowej organizacji.

Nowa sekcja Polskiego Związku Bekonowego powstała na prawach jednostki autonomicznej, rządzącej się własnym regulaminem, zrzesza obecnie około 40 zakładów wytwórczych. W wyniku wyborów prezesem sekcji został p. L. Dawidowski z Poznania, wiceprezesem zaś dr. Zygmunt Ruckner ze Lwowa.

Z chwilą utworzenia tej sekcji Polski Związek Bekonowy stał się organizacją centralną dla całokształtu wywozu produktów hodowlanych.

821 statków przeszło w ciągu maja przez port gdyński

W przeciągu miesiąca maja br. przyszło do portu gdyńskiego i wyszło zeń na morze ogółem 821 statków o łącznej pojemności 707.192 trn. z czego przyszło 405 statków o pojemn. 350.224 trn. a wyszło 416 statków o pojemn. 356.968 trn

Ruch statków wg. kolejności bander poszczególnych państw przedstawiał się następująco: 1) Szwecja — 256 statków; 2) Niemcy — 153 statki; 3) Danja 108; 4) Polska — 79; 5) 5) Anglja — 40; 6) Stany Zj. A. P. — 16; 7) Włochy — 14; 8) Norwegja — 49; 9) Finlandja — 25; 10) Grecja — 9; 11) Holandja — 26; 12) Estonja — 18; 13) Łotwa — 10; 14) W. M. Gdańsk — 4; 15) Węgry — 1; 16) ZSRR — 2; 17) Francja — 3; 18) Czechosłowacja — 6; 19) Litwa — 2 statki.

Średni tonaż statku zawijającego do Gdyni w maju wyniósł 864,8 trn. średnia ilość statków przebywających jednocześnie w porcie wyniosła 47 a średni postój wyniósł 68,7 godzin.

Sądy na ludożercami — lekarzami

W Natalu (Pol. Afryka) pewien kacyk murzyński zażądał od swych poddanych dostarczenia mu żywej ofiary dla uzyskania z wnętrzności jej pewnego cudownego leku. Murzyn, którego syn zachorował, sprzedał go kacykowi za sumę 10 funtów i sześć wołów. Zamordowanie ofiary odbyło się po wielkiej uczcie i obrzędach, w których uczestniczyła cała wieś murzyńska. Ciało zabitego poćwiartowano i sporządzono zeń lek cudowny, który stał się własnością kacyka.

Ojciec zamordowanego oraz sześciu tubylców stanęli teraz przed sądem w Natalu jako winni zbrodni mordu i skazani zostali na śmierć przez powieszenie. Miły kraj i obyczaj.

Dzień w Toruniu

sobota 9 czerwca

STOP! STOP!
REWELACYJNA ATRAKCJA TORUNIA!
Tylko na 3 dni przybył słynny
CYRK STANIEWSKICH
przy ul. 3-go Maja obok Drewitza
otwarcie i inauguracyjne przedstawienie odbędzie się dziś w piątek 8 czerwca o godz. 8^{15} wiecz.
Nowy sensacyjny rekordowy program 20 atrakcyj!!
W sobotę 9 i w niedzielę 10 bm. odbędą się 2 przedstawienia o godz. 4 popoł. i 8^{15} wiecz.
Na przedstawienie popoł. w sobotę ceny miejsc minimalne, zniżone do połowy. Przy cyrku bogato zaopatrzony **zwierzyniec** otwarty od 10—7 wiecz. — Cyrk gra bez względu na pogodę, ponieważ dach cyrku jest nieprzemakalnym. 3716

Mae West najmodniejsza kobieta świata i największa wampirzyca i kusicielka kuli ziemskiej wypowiedziała wojnę sex appealowi, lansując nowe hasło: **„Niech żyją tęgie!"** Precz z typami chudych i szczupłych garsonek. Ciekawe, czy wśród naszych Czytelniczek, znalazłoby się dwanaście „Westalek" podobnych do Mae West. 3726

Mae West jest tematem rozmów całej Ameryki i Zachodniej Europy. Kto nie wspomina o Mae West, jest człowiekiem niemodnym, człowiekiem, który ignoruje najżywotniejsze wydarzenia dnia dzisiejszego. Mężczyzna nie interesujący się Mae West — nie jest mężczyzną...

Bądźmy jednakże wyrozumiali dla tych, którzy jeszcze nic nie wiedzą o osobie Mae West.

Mae West jest kobietą, która się podoba, która pociąga nietylko swą aparycją, ale także nieodpartym wdziękiem, humorem i siłą życiową, jakiemi zdaje się promieniować. To nie jest sex appeal. Powinniśmy się z tego cieszyć. Po raz pierwszy na ekranie, kobieta wywołuje sensację nieuchwytnego pociągu fizycznego, stwarza atmosferę wysokiego napięcia erotycznego, bez sztafraży, atrybutów i reklamy swoich hollywoodzkich koleżanek.

Mae West przyczyniła się do bankructwa sex appealu. Uczyniono wyłom w kompozycji scenarjuszy i reżyserji. Dałoby się dużo jeszcze powiedzieć o Mae West, lecz cokolwiek powiemy, będzie to niczem wobec istotnej wartości filmu jakim jest jej najnowszy przebój. Nie jestem Aniołem.

NAJWYTWORNIEJSZE i NAJWIĘKSZE
Kino Torunia **MARS**
ul. Warszawska

Dziś premjera!
Pod pręgierzem
z udziałem:
NANCY CARROL bohaterki filmu p. t.: „Upadły Anioł" i **CARY GRANT** bohatera filmu p. t.: „Madame Butterfly"
NADPROGRAM:
Tygodnik ze złotej serji „FOXA"

Początek o godz. 17, 19 i 21.
W niedziele i święta o godz. 15, 17, 19 i 21.

NOCNY DYŻUR APTEK — od 7. 6. do 14. 6. dyżuruje w śródmieściu Apteka Radziecka ul. Szeroka; na Bydgoskiem Przedmieściu, Apteka św. Anny — ul. Mickiewicza; na Mokrem, Apteka pod Łabędziem — ul. Kościuszki.

REPERTUAR KIN:
MARS — Pod pręgierzem.
LIRA — Wielkomiejskie cienie.
ŚWIATOWID — Marsz Rakoczego.
PALACE — Noc na froncie.

TEATR NARODOWY
W TORUNIU
Tel. kasy 900 dyr. Józef Cornobis Sezon 1933/34

REPERTUAR

W piątek, dnia 8 bm. o godz. 20-tej
Przedstawienie dla wojska
„TEN STARY WARJAT"
Komedja w 3 akt. St. Kiedrzyńskiego
Abonamenty i passe-partout nieważne

W sobotę, dnia 9 bm. o godz. 20-tej
„TEN STARY WARJAT"
Komedja w 3 akt. St. Kiedrzyńskiego

W niedzielę, dnia 10 bm. o godz. 16-tej
Przedstawienie popołudniowe
„DOMEK TRZECH DZIEWCZĄT"
Operetka w 3 akt. Szuberta w przeróbce Berte
Ceny zniżone

W niedzielę, dnia 10 bm. o godz. 20-tej
„DRUCIARZ"
Operetka w 3 akt. Fr. Lehara

Informator dla przyjezdnych w Toruniu

Polecamy restauracje i Kawiarnie

Dwór Artusa, restauracja o najwykwintniejszej kuchni na Pomorzu. — Dancing.

Najlepsza okazja kupna:

Browar, Słodownia Kobylepole, filja Toruń Czerwona Droga 35, tel. 312. Piwa, porter, limoniady, woda sodowa.

B. Hozakowski, ul. Mostowa 28, tel. 45 — Najlepsza i najtańsza **Herbata — Nasiona — Cebulki kwiatowe.**

Najstarszy i Pierwszy Polski Zakład Optyczny Franciszek Seidler, Toruń. Optyk i bandażysta. Obok poczty. Staromiejski Rynek 16. Telefon 574. Dostawca dla Kas Chorych, klinik ocznych i dla wojska.

RADJO-odbiorniki — akcesorja — warsztat reperacyjny — instalacje — ładownia akumulatorów, Goncerzewicz, Chełmińska 12.

Schwenkgrub — Radio, ul. Łazienna 17. — Aparaty — części.

Z miasta

— Dyrekcja Państwowego Gimnazjum im. M. Kopernika w Toruniu ogłasza, że egzaminy wstępne w terminie przed wakacyjnym odbędą się w następujących dniach:

Do klasy pierwszej: od litery A do Ł włącznie, w sobotę dnia 16 bm. o godz. 8 rano; od litery M do Z włącznie dnia 18 bm. o godz. 8 rano. Do egzaminu należy przynieść ze sobą papier, ołówek, cyrkiel, linijkę i książke do języka polskiego.

Do dnia 15 bm. należy również dostarczyć wszelkie brakujące dokumenty oraz świadectwa szkolne.

Egzaminy wstępne do klas wyższych odbędą się we wtorek dnia 19 bm. o godz. 8 rano.

Zgłoszenia do egzaminu wstępnego przyjmuje się do dnia 15 bm. włącznie. Dyrekcja. (3704

— **Egzamin wstępny w miejskiem gimnazjum żeńskiem** do klas II, V i wyższych odbędzie się w sobotę 16 bm. Zgłoszenia przyjmuje sekretarjat w godzinach urzędowych.

— **Związek Młodych Drogerzystów w Toruniu** podaje do wiadomości, iż członkowie pp. Marjan Januszkiewicz, Zbigniew Piskorski, Tadeusz Rzymkowski i Henryk Szady, dypl. drog. z egzaminem trucizn, zdali w dniach 5 i 6 bm. w Łodzi przed insp. farm. p. Wagnerem i lekarzem pow. p. dr. Skalskim egzamin, otrzymując świadectwa i zostali zaprzysiężeni jako materjaliści.

— **Nabożeństwo za spokój duszy śp. dr. Tadeusza Wagi** odbędzie się dziś, w piatek

Kalendarzyk rzym.-kat.
Piątek Medarda b. — Sobota Felicjana

w kościele N. M. Panny o godz. 11, a nie o godz. 10, jak donosiliśmy poprzednio. Wyprowadzenie zwłok z kaplicy kościoła N. M. Panny nastąpi o godz. 17 na cmentarz wojskowy.

— **Nabożeństwo żałobne w drugą rocznicę śmierci śp. Marji Jagodzińskiej** — matki prof. Niekraszowej — odbędzie się w kościele N. P. Marji w sobotę, dnia 9 bm. o godz. 8,30 rano. (3702

— *Poświęcenie* **sztandaru,** ufundowanego przez Zarząd Naczelny Org. PWK będzie obchodzić Koło Toruńskie w niedzielę, 10 bm. Po uroczystej mszy św. w kościele garnizonowym odbędzie się tradycyjne wbijanie gwoździ w drzewce sztandaru lub umieszczanie na tarczy honorowej. Gwoździe od 2 zł wzwyż. Niech nikogo nie braknie w tej uroczystej chwili toruńskiego PWK.

— **„Dzwon" Toruń.** Chór bierze gremjalny udział w pogrzebie śp. dr. Wagi i to o godz. 5 popoł. z kościoła Najśw. Panny Marji. Komplet konieczny. Zarząd.

— **Organizacja Przysposobienia Kobiet do Obrony Kraju** Koło Toruń zawiadamia, że zebranie członkiń odbędzie się dnia 8 bm. w świetlicy koła, ul. Łazienna 24 o godz. 18. — Na porządku dziennym sprawy kolonij wypoczynkowych PWK i uroczystości poświęcenia sztandaru. O liczny udział członkiń prosi Zarząd.

— **Nowy zarząd Stow. Wł. Nieruchomości.** Wybrany na nadzwyczajnem zebraniu w dniu 22 maja br. nowy zarząd Stow. Właścicieli Nieruchomości ukonstytuował się zgodnie na posiedzeniu w dniu 9 maja br. jak następuje: prezes p. dr. Stefan Życzkowski, wiceprezes p. prof. K. Kulwieć, sekretarz p. Józef Makowski, zast. sekr. p. dyr. Roman Kociurski, skarbnik p. Jan Bortnowski, zast. skarbn. p. Stefan Brzeski, członkowie p. Stanisław Bryk, p. Leopold Chróścicki, p. płk. Wanda Ihnatowiczowa, p. dyr. Michał Kowalski, p. inż. Michał Leśniewski, p. inż. Michał Wyrobisz, zastępcy: pp. Roman Zieleniewski, Jan Suchocki, Franciszek Lewandowski i Ant. Guziński.

— **Pani domu na letnisku.** Staraniem Związku Pań Domu odbędzie się wystawa pod hasłem „Pani domu na letnisku" w Tivoli przy ul. Bydgoskiej 12 w dniach 11, 12 i 13 czerwca. Udział w wystawie biorą: Związek Pań Domu, Państwowa Szkoła Zawodowa, Towarzystwo Popierania Przemysłu Ludowego na Pomorzu, oraz miejscowe kupiectwo. Otwarcia wystawy dokona w poniedziałek o godz. 12 pani wojewodzina Janina Kirtiklisowa. (3694

— **Dyrektor Komunalnej Kasy Oszczędności powiatu toruńskiego** p. Zaleski z dn. 8 bm. rozpoczyna urlop wypoczynkowy.

Komunikat „Pebeto"

Pan S. z Warszawy z ul. Ks. Skorupki potrzebował na spłacenie wekslu w maju br. koniecznie 400 zł. Słysząc w Warszawie, że kolektura (3669
PAWŁA BILLERTA
w Toruniu, Nowomiejski Rynek
swoich graczy nie zawodzi, zakupił w tejże los **nr. 51411** i nie zawiódł się w 4 kl. 29 L. P. właśnie w maju br. padło na jego **nr. 51411** **2,000 zł**
i lekką ręką wykupił weksel.

— Zawody bokserskie. Obwód Miejski LOPP w ramach XI Tygodnia LOPP, urządza w niedzielę dnia 10 czerwca o godzinie 20 w dużej sali Strzelnicy przy ul. Przedzamcze zawody bokserskie. Udział w zawodach biorą Sokół Inowrocław i Gryf Toruń. Walczyć będzie 7 par. Między innemi walczyć będą: Pawlak, Nawrocki, Malec z Sokoła Inowrocław oraz Zacharek, Serożyński i bracia Grabowscy z Gryfu. Zawody budzą wielkie zainteresowanie. Po zakończeniu zawodów zabawa taneczna. Przygrywać będzie orkiestra 63 pp.

— **Wielką zabawę leśną** urządza Opieka Rodzicielska nad dziatwą szkolną Publ. Szkoły Powszechnej Nr. 10 przy ulicy Łąkowej — w niedzielę dn. 10 bm. w lesie — położonym między fortami Kościuszki a Wiśniowieckiego. Wymarsz dzieci szkolnych z dziedzińca szkolnego z orkiestrą o godz. 13 ulicami: Łąkowa, Kościuszki, Grudziądzką, Wybickiego, Szosą Chełmińską do dworca Północnego, następnie na lewo szosą w kierunku „Barbarki".

Na miejscu miły pobyt w lesie, koncert orkiestry i mnóstwo różnych niespodzianek, oraz obfity bufet. Lokomocja dla gości zapewniona — odjazd z postoju autobusów (przy teatrze) od godz. 14. W razie niepogody odbędzie się kiermasz w szkole, ul. Łąkowa 9. Ewentualny zysk przeznacza się na cele szkolne i kolonje letnie. O liczny udział rodziców i gości prosi Zarząd.

— **Lokal biurowy Tow. Roln. Pow. w Toruniu,** oraz Powiatowe Biuro do Spraw Finansowo-Rolnych, przeniesione zostały z dniem 1 czerwca rb. z ul. Przedzamcze 20, na ul. Podmurna 78, I piętro (obok Starostwa Powiatowego, telef. 786)

— Złośliwy chochlik, uparty wróg dziennikarstwa, spłatał nam wczoraj aż dwa figle, jeden w tytule notatki, drugi w treści artykułu. Na stronie toruńskiej, wiadomość o uroczystościach śpiewaczych w Wąbrzeźnie opatrzona została tytułem „Zjazd Kół śpiewaczych... w Warszawie". Treść notatki oczywiście sama przez się błąd ten prostuje. Drugi błąd zakradł się do artykułu omawiającego uroczystości radzyńskie. W pierwszym ustępie od góry sens drugiego zdania został odkształcony przez wypadnięcie jednej litery. Skutkiem tego drobnego na pozór błędu powstał zupełny nonsens, że goście zjechali się w zacisznym worku... Ma być oczywiście nie „worku", a dworku.

— **Z teatru.** W piątek, dnia 8 bm. o godz. 20 przedstawienie dla wojska „Ten stary warjat". W sobotę, dnia 9 bm. o godz. 20 „Ten stary warjat".

— **Zamykać okna przed złodziejami.** Wczoraj w nocy jakiś nieznany osobnik wszedł przez okienko, znajdujące się nad drzwiami wejściowemi, do zakładu fotograficznego „Foto-Zof" przy ulicy Różanej. Złodziej zabrał tylko 10 zł w bilonie, pozostawione w jednej z szuflad. Policja wszczęła za nim poszukiwania. Moda zakradania się przez otwarte okna powraca rok rocznie, w okresie letnim. Właściciele składów i parterowych mieszkań winni więc pamiętać, by na noc zamykać okna, gdyż tylko w ten sposób uchronią się przed przykremi konsekwencjami popisów złodziejskich.

— **W toruńskim Wydziale Śledczym** znajduje się kilka części rowerowych oraz kilka rowerów. Prawni właściciele mogą je odebrać w godzinach urzędowych przy ul. Wały nr. 10, I. p.

Kronika sportowa

— **Zawody piłki nożnej** o mistrzostwo Pomorza odbędą się w niedzielę 10 bm. o godz. 16 pomiędzy Pepege Grudziądz WKS Gryf. Drużyny wystąpią w najlepszych składach, gdyż każda będzie chciała zdobyć 2 cenne punkty potrzebne do osiągnięcia mistrzostwa. Gryf będzie się starał ambicją i wolą zwycięstwa zwyciężyć, by nie sprawić swoim zwolennikom rozczarowania. Przedmecz o g. 14 Pepego Ib — Gryf Ib na boisku miejskiem. (3720

Na froncie strajku budowlanego bez zmian

Jak donosiliśmy w poprzednim numerze naszego pisma, na dzień wczorajszy zwołana została konferencja Inspektora Pracy z toruńskimi przedsiębiorcami budowlanymi, na której miano ostatecznie uregulować stosunek pracodawców do pracobiorców. Konferencja ta jednak, poraz drugi już, nie doszła do skutku.

Trzeci termin pertraktacyj Inspektorat Pracy wyznaczył na najbliższą sobotę, lub na wtorek, 12 bm. Przeto trwający od 2 bm. strajk cieśli i murarzy zostanie prawdopodobnie zlikwidowany dopiero w przyszłym tygodniu.

Krwawy finał porachunków osobistych

Między dwoma mieszkańcami Kowalewa, kałymi na miejscowym dworcu kolejowym, na Henrykiem Kanią i Józefem Szuperą, zamiesztle osobistych porachunków powstała bójka, w trakcie której Kania wydobył nóż i ugodził nim swego przeciwnika w brzuch, raniąc go niebezpiecznie.

Szuperę odstawiono do szpitala miejskiego w Toruniu, gdzie przeprowadzono natychmiast operację. Kanię zaś aresztowano i osadzono w więzieniu w Kowalewie.

KINO „LIRA"

REWELACYJNA PREMJERA!
Prawdziwa uczta dla miłośników kina, sensacji i przygód awanturniczych. Najciekawszy dramat z życia przestępców we frakach
Wielkomiejskie cienie
ze znakomitym odtwórcą ról awanturniczych, **królem sensacji, ulubieńcem publiczności,** dawno niewidzianym
HARRY PIELEM
w jego najnowszem arcydziele, w którem talent jego rozbłysnął w całej pełni.
Wreszcie film, który zainteresuje każdego!

Początek 5, 7 i 9. W niedzielę i święta 3, 5, 7 i 9.

O nagrobek dla tragicznie zmarłego ś. p. dr. T. Wagi

Zamiast wieńca na trumnę ś. p. dr. Tadeusza Wagi złożył w naszej Redakcji — celem rozpoczęcia akcji zebrania funduszu na budowę nagrobka na cmentarzu — p. notarjusz Józef Nalazek zł 20, wzywając Przyjaciół i Znajomych ś. p. Zmarłego do wzięcia udziału w tej akcji. Dalsze składki na ten fundusz przyjmuje Redakcja naszego pisma, otwierając jednocześnie w dniu jutrzejszym konto w Banku Związku Spółek Zarobkowych.

Sensacyjna premjera Cyrku Staniewskich

Znany z poprzednich swych występów popularny Cyrk Staniewskich przyjechał do naszego miasta tylko na 3 dni. Inauguracyjne przedstawienie odbędzie się dziś w piątek, 8 maja br. o godz. 8,15 wiecz. przy ul. 3-go Maja.

Jak się dowiadujemy, obecny program bezsprzecznie zadowoli wszystkich miłośników areny cyrkowej. Gwoździem programu będą niezawodnie tresurowane słonie, które są doprawdy wszechstronne, bowiem nietylko tańczą lecz nawet... golą człowieka. Pozatem publiczność będzie mogła podziwiać ewolucje słynnego zespołu akrobatów włoskich „Italo-Boys", oraz doskonałego kpt. Smits'a i znany zespół Chińczyków. Nad humorem widzów czuwać będą dowcipni Bim—Bom.

Całość programu zapowiada się interesująco; żałować też należy, że cyrk Staniewskich zabawi w Toruniu tylko 3 dni.

DZWIĘKOWY KINO-TEATR **PALACE** MICKIEWICZA NR. 77

Dziś wielka europejska premjera!
Po raz pierwszy w Toruniu!
Przepotężny film monumentalny z czasów Wielkiej Wojny, produkcji 1934 r. p. t.:
Noc na froncie
Niebywałe dzieje szpiega wojennego! — Wstrząsające przeżycia podczas Wielkiej Wojny! Wielki rozmach! Niebywałe napięcie! „Noc na froncie" — to wielki okrzyk zachwytu i podziwu! W rolach głównych:
Debucourt, Jeanne Boitel, Richard-Willm.
NADPROGRAM:
Najnowsza sensacja Warszawy p. t.: „Gwiazdy i gwiazdeczki" oraz aktualności dźwiękowe.

Pocz. o g. 5, 7 i 9. W niedz. i święta o g. 3, 5, 7 i 9.

„Podstawą armji dusza prostego żołnierza"

Imponujące wyniki pracy Polskiego Białego Krzyża w Bydgoszczy

W ub. wtorek w salach kasyna 62 pp. odbyło się roczne walne zebranie Polskiego Białego Krzyża, które zaszczycili swą obecnością pp. dowódca O. K. p. gen. Pasławski z małżonką, dowódca XV Dywł piechoty gen. Thommee, prezes Okręgowy PBK mec. dr. Jezierski oraz liczni przedstawiciele władz.

Obrady zagaiła przewodnicząca koła bydgoskiego P. B. K. p. Halina Stabrowska, witając serdecznie gości i licznie zebranych członków. Na przewodniczącego powołano prezesa Sądu Okręgowego p. Plejewskiego, na ławników p. generałową Pasławską, p. nacz. Philipa i p. dyr. Wodzinę, na sekretarzy pp. kpt. Klimczaka i inż. Szlachtowską.

Obszerne sprawozdanie ogólne z całorocznej pracy Zarządu złożyła p. H. Stabrowska, podnosząc z dumą, iż Polski Biały Krzyż jest jedną z niewielu organizacyj, która mimo kryzysu rozwija się doskonale. Ostatnio założono trzy placówki PBK w pow. wyrzyskim, a wszelkie imprezy Białego Krzyża cieszą się w Bydgoszczy doskonałem powodzeniem. Dzięki ofiarności społeczeństwa, w szczególności zaś kupiectwa miejscowego 95 proc. wpływów PBK płynie z darów społeczeństwa.

Dziękując za pomoc i poparcie p. staroście Nowakowi, gorliwemu protektorowi P. B. K. p. gen. Thommee, p. prezydentowi Barciszewskiemu, d-ców pułków, p. kpt. Umińskiemu i innym, podniosła p. Stabrowska żywą i ofiarną pracę poszczególnych sekcyj zwłaszcza sekcji imprezowej na czele z p. Kapturkiewiczową i sekcji świetlicowej, którą prowadziła p. Kossecka.

Polski Biały Krzyż nie zasklepiał się tylko w swej działalności, ale również brał bardzo żywy udział w różnych obchodach, komitetach i w pracy społecznej innych organizacyj na terenie Bydgoszczy. Rzucając inicjatywę budowy Domu Żołnierza Zarząd poparł ją czynnie, przeznaczając ze swych funduszów 1000 złotych.

Sprawozdanie energicznej i pełnej poświęcenia w pracy przewodniczącej p. Stabrowskiej przyjęli zebrani gorącemi oklaskami.

Następnie kolejno składali relacje z prac zarządu i poszczególnych sekcyj pp. Jurkiewiczowa, Kossecka, dr. Winkler, inspektor Klimek, Jaworski, mec. Śmigielski i dr. Nieduszyński.

PBK liczy 550 członków rzeczywistych i 5-ciu dożywotnich. Pod opieką PBK znajduje się 12 bibljotek żołnierskich, a wartość sprzętu świetlicowego przekracza sumę 8 tys. zł. Przy sekcji świetlicowej jest stała instruktorka garnizonowa; specjalne prace prowadzi referat bibljoteczny. W świetlicach żołnierze grupują się w kółkach dramatycznych, rolniczych, śpiewaczych itd. Piękne obchody, wieczornice, konkursy czytelnictwa, skrzynki zapytań, koncerty, zwiedzanie wystaw, przezrocza itd, dając obraz rozległego zakresu pracy, jaką prowadzi PBK w świetlicach żołnierskich.

W bibljotekach żołnierskich znajduje się 3156 tomów. Ilość książek jest niewystarczająca o ile weźmie się pod uwagę, że liczba zarejestrowanych czytelników wynosi 1897. Największą ilość czytelników ma 62 pp. Żołnierz prosi o książkę iksiążkę tę powinno mu dać społeczeństwo. Na innym odcinku znowu wre walka z analfabetyzmem, która bardzo silnie zagłębia się z pracą wychowania obywatelskiego. Na kursy początkowej szkoły żołnierskiej uczęszczało 457 żołnierzy, ukończyło kursy z świadectwami 1, 2 i 3 klas szkoły powszechnej 352 żołnierzy, kursów z zakresu 7 klas szkoły powszechnej było dwa w 62 pp. i 61 pp. Wszyscy uczestnicy kursów otrzymali świadectwa ukończenia szkoły powszechnej. Pozatem odbyły się kursy rolnicze w 4-ch kompletach, kurs krajoznawczy i spółdzielczy. Dla szerokich mas żołnierskich zorganizowano Uniwersytet Żołnierski, na którym 3 tys. żołnierzy słuchało wykładów z różnych dziedzin wiedzy.

Imponująco przedstawia się praca sekcji imprezowej, która w ub. roku dała 3268 zł czystego dochodu. Prace komisji propagandowo-finansowej rozbudziły w społeczeństwie zrozumienie znaczenia PBK, najlepszym dowodem czego zapoczątkowanie prac PBK w pow. wyrzyskim.

Po sprawozdaniach w im. komisji rewizyjnej przemawiał p. dr. Drwięga, stawiając wniosek o udzielenie ustępującemu Zarządowi absolutorjum. Wniosek ten przyjęto wśród burzy oklasków jednogłośnie.

Przemówienie p. gen. Pasławskiego.

Następnie zabrał głos dowódca OK VIII p. gen. Pasławski: „Sprawozdania — mówił p. generał — dały nam obraz potężnej organizacji. Przy tak małej ilości gotówki, tak intensywnie rozwinięta działalność. W imieniu wojska składam serdeczne podziękowanie i uznanie p. Stabrowskiej oraz tym wszystkim, którzy do pacy tej się przyłączyli. Jednocześnie mam nadzieję, że działalność organizacji nie ustanie, a rozwinie się jeszcze piękniej i okazalej. Co roku PBK zaczyna pracę od nowa z nowym elementem. Musimy szeregi naszych żołnierzy podnieść na wyższy szczebel. Robimy to przedewszystkiem my — wojskowi, musimy jednak żądać pomocy od cywilnego społeczeństwa. Chodzi nam w tej pracy przedewszystkiem o to, co z siebie może dać żywy człowiek. O zetknięcie się inteligencji z szarym żołnierzem przy nauce i zabawach chodzi nam najwięcej. Pracy tej nie powinien być pozbawiony żaden oddział.

Drugiem naszem życzeniem jest, aby zarząd nie odstępował od myśli budowy Domu Żołnierza. Pięknie się stało, że Zarząd przeznaczył już na ten cel 1000 zł dając tem dowód chęci zrealizowania zaprojektowanego dzieła. Jeżeli stale będziemy o tem myśleć, to prędzej dzieło budowy zrealizujemy aniżeli sami sądzimy. Chcąc poprzeć czynnie zamierzenia Koła zgłaszam i nasz akces i w najbliższych dniach ze składek oficerów DOK VIII prześlę na ręce Zarządu 1000 zł na rzecz budowy Domu Żołnierza w Bydgoszczy".

Przemówienie p. gen. Pasławskiego i jego hojną ofiarę przyjęto niemilknącemi oklaskami.

Bydgoszcz przoduje.

Następnie w imieniu Zarządu Okręgowego przemawiał p. mec. dr. Jezierski, składając wyrazy uznania dla pracy Koła i podnosząc, iż koło bydgoskie wybiło się na jedno z pierwszych miejsc za wzór innym. W imieniu prezydenta miasta przemawiał p. dyr. Matuszewski, zapewniając, że w realizacji budowy Domu Żołnierza Polski Biały Krzyż liczyć może na pomoc miasta — finansową i moralną oraz na otrzymanie bezpłatnego placu pod budowę.

Po odczytaniu depesz od p. generałowej Berbeckiej, prezesa Klubu Narodowego Bloku Gospodarczego p. Jaworskiego, Zw. Sybiraków, Zw. Legjonistów i Rodziny Wojskowej, zatwierdzono preliminarz budżetowy, który zamyka się sumą 10.447,57 zł.

Nowy Zarząd.

Wybory nowego zarządu i sekcji przeszły przez aklamację. Na przewodniczącą wybrano ponownie p. Halinę Stabrowską, na sekretarkę p. Raczkowską, na skarbnika p. mec. Śmigielskiego. W skład zarządu weszli ponadto pp. J. Kossecka, W. Meyerowa, E. Szlachtowska, E. Kapturkiewiczowa, Z. Barciszewska, J. Czubińska, J. Czaczkowa z Solca, inspektor Klimesz, dr. Cz. Nieduszyński, dr. Z. Polanowski, dr. E. Winkler, inspektor Tarnowicz, mec. Sioda, dyr. K. Skwierczyński z Nieżychowa, mjr. Cheliński i kpt. Umiński.

Do komisji rewizyjnej weszli pp.: dr. Drwięga, dr. Wiecki i por. Hązadko. Skład sekcji imprezowej tworzą pp. Barciszewska, Bardziełowa, Brzeska, Chmielarska, Chęcińska, Eugenjuszowa Czaykowska, Z. Dobrowolska, Drwiężyna, W. Górska, Hordyńska, K. Jaworska, Jabłońska, Jankowska, Jurkiewiczowa, Kalitowa, Krzywcowa, Tadeuszowa Kencerowa, Kuczerowa, Kułaszkowa, Lewandowska, Maciejewska, Michnikowa, Młynarczykowa, Muratowa, Ostrowska, H. Pomazańska, L. Raczkowska, Śmidowiczowa, Szeszycka, Umińska, lek. Anna Woycicchowska, Szymanowska, lek. cJżewska. W skład sekcji świetlicowej weszły pp.: Z. Dobrowolska, Grabowiecka, Jaworska, Jurkiewiczowa, Lorenzowa, Romiszewska, Powicrzyna, Tarnasiewiczowa, Raczkowska, Wiecka i p. instruktor Krukowski. Sekcję propagandowo-finansową tworzą pp.: dyr. Fl. Jankowski, dyr. Wójcik, Jordan-Stojowski, radca Mencel, rejent Meisner, dyr. Matuszewski, nacz. Philip, kpt. Dobrzański, kpt. Sroczyński, por. Lindner, dyr. Dziewulski, Br. Zamiara, por. Grabowski, por. Kuczera, sędzia Taczak i prof. Turwid.

Z zebrania wysłano depesze do prezesa Zarządu naczelnego PBK p. wiceministra W. Staniszewskiego.

Po zebraniu w miłym nastroju odbyła się herbatka towarzyska, która przeciągnęła się do późnego wieczoru.

Dzień w Bydgoszczy

— **Dyżur nocny aptek** od dn. 4—10 bm. pełnią: Apteka pod Niedźwiedziem, ul. Niedźwiedzia 11, tel. 50 i Apteka pod Koroną, ul. Dworcowa 49, tel. 3-01.

REPERTUAR KIN.

ADRIA: — „Droga do szczęścia".
APOLLO: — „Powrót Sherlocka Holmesa".
BAŁTYK: — „Wojennym szlakiem" i „Marynarz słodkich wód".
KRISTAL: — „Csibi".
MARYSIEŃKA: — „Żółty detektyw" i „12 krzeseł".
VARIETE: — Rewja z Lopkiem Krukowskim oraz primadonną operetki warszawskiej Niutą Rolską, Wacławem Zdanowiczem i in.

Kalendarz zebrań

— **Zw. Rezerwistów, Placówka Nr. 7 — Szwederowo.** Zebranie miesięczne w piątek, dnia 8 bm. o godz. 19,30 w lokalu p. Kołodzieja.

— **Organizacja Przysposobienia Wojskowego Kobiet do Obrony Kraju.** Nadzwyczajne posiedzenie odbędzie się w poniedziałek dnia 11 bm. o godz. 17-ej w świetlicy. Obecność wszystkich członkiń konieczna.

Z miasta

— **Wielkie derby piłkarskie.** W niedzielę dn. 10 bm. o godz. 15,30 na stadjonie miejskim zostanie rozegrany wielki mecz piłki nożnej o mistrzostwo Pomorza 2-ch rywalów tutejszej „Polonji" i „Sokoła". Obie drużyny znajdują się w najlepszej formie, wobec czego mecz zapowiada się wprost sensacyjnie.

— **Zlot sokoli** odbędzie się w przyszłą niedzielę o godz. 15,30 na stadjonie miejskim. W ćwiczeniach gimnastycznych wystąpi 500 sokolic, sokołów i młodzieży.

— **Uczenice VI i VII kl. szkoły powszechnej** zgłosić się mogą do egzaminu wstępnego do gimnazjum nowego typu. Wymagane: ukończenie 12 roku życia przed 21 sierpnia 1934 r., świadectwo szkolne półroczne. Taksa egzam. 10 zł. Zapisy i informacje w Gimnazjum Żeńskiem T. N. S. W. ul. Kujawska 4, tel. 17-29.

— **Wielka wycieczka parostatkiem do Brdyujścia!!!!** Precz z ciasnych izb i dusznych murów miasta! W słońce! Wśród śpiewu całej rozśpiewanej przyrody! Oto pod tem hasłem urządza Konferencja Męska Św. Wincentego a Paulo przy parafji św. Trójcy niebywałą pełną atrakcyj wycieczkę parostatkiem do Brdyujścia w niedzielę, dnia 10 czerwca br. Bliższe szczegóły będą podane.

— **Publiczny popis uczniów Miejskiego Konserwatorjum Muzycznego** odbędzie się w sobotę, 9 bm. w Auli Gimnazjum im. M. Kopernika pl. Kochanowskiego o godz. 8 wiecz. Bilety wstępu po cenie 49 i 99 gr. są do nabycia w Księgarni i Składzie Nut Jana Idzikowskiego, Gdańska 23. Bilety ulgowe dla młodzieży szkolnej po 25 gr. wydaje kancelarja M. K. M. ul. P. Skargi 14 od 11—1 i 3—6. Fortepian koncertowy Blüthnera z F-y B. Sommerfelda

— **Zw. Zaw. Agentów i Wojażerów** urządza w sobotę dn. 9 bm. herbatkę towarzyską z urozmaiceniami w lokalu własnym, ul. Gdańska 67. Pocz. o godz. 21.

— **Zw. Rezerwistów, Koło I.** Zabawa letnia w niedzielę dn. 10 bm. w parku przy ul. Fordońskiej nr. 74. Początek o godz. 14-tej. Różne gry i niespodzianki. Doborowa orkiestra. Czysty zysk przeznaczony na świetlicę.

— **Gimnazjum miejskie im. M. Kopernika.** W poniedziałek dnia 11 bm. — jako w pierwszą rocznicę śmierci śp. dyr. Łabędzińskiego — odprawi się staraniem grona nauczycielskiego w kościele Klarysek o godz. 8-ej msza św. żałobna, na którą Zarząd Koła Rodzicielskiego zaprasza wszystkich rodziców.

Więzień uciekł ze szpitala na Bielawkach

Wczoraj rano ze szpitala powiatowego na Bielawkach *uciekł* eskortującemu strażnikowi więziennemu *aresztant 29-letni Stanisław Balterowski.*

Balterowski od dłuższego czasu okazywał symptomy chorobowe i dlatego został przekazany przez władze więzienne do szpitala. W pewnym momencie, gdy strażnik więzienny zajęty był przy zdawaniu aresztanta władzom szpitalnym, Balterowski zdołał niespostrzeżenie wymknąć się z budynku i uciec w niewiadomym kierunku.

Pościg nie dał żadnych wyników. Balterowski miał jeszcze do odsiedzenia kilka miesięcy więzienia.

Aresztowanie niesumiennego kowala

Wczoraj został ujęty i osadzony w aresztach policyjnych *Feliks K.*, kowal, zam. przy ul. Nakielskiej nr. 33.

Feliks K. stoi pod zarzutem dokonywania systematycznych kradzieży artykułów spożywczych w firmie *Rose* przy ul. Pomorskiej nr. 3 i w firmie *Hensel*, magazynie szkła przy ulicy Dworcowej.

Niesumienny kowal stanie wkrótce przed *Sądem.*

Uczmy się pływać

Sezon pływacki jest już w całej pełni. Wody Brdy i obszerna pływalnia wojskowa zaroiła się członkami Bydgoskiego Klubu Pływackiego, który przystąpił intensywnie do racjonalnych treningów. BKP zamierza w najbliższym czasie zorganizować **sekcję pań przy Klubie.** Zapisy przyjmują kierowniczka sekcji **dr. Peska-Kieniewiczowa**, pl. Weysenhoffa 11 od godz. 9—15, tel. 966, instruktorka pływacka **A. Skubałówna**, Pocztowa 1 od 13—15 i sędzina pływacka **Górska E.**, Śląska 5 m. 3.

Trzy lata więzienia za sprzeniewierzenie

(b.) Sąd Okręgowy w Bydgoszczy skazał 23-letniego Czesława Szulca z Poznania na 3 lata więzienia z pozbawieniem praw obywatelskich przez lat 5, za sprzeniewierzenie, jakiego dokonał na szkodę firmy Powała w Bydgoszczy.

Oskarżony Szulc, będąc podróżującym w wymienionej firmie, w czasie od września 1933 r. do 28 stycznia br. sprzeniewierzył 3.468,— zł. Sprzeniewierzenia dokonał w ten sposób, że przedstawiał firmie fałszywe kwity, iż towary (bławatne) dał klientom na raty, gdy w rzeczywistości sprzedał je za gotówkę, którą sobie przywłaszczył.

Oskarżony był już raz karany za podobny czyn, a drugi raz za handel narkotykami.

Z listów do Redakcji

Szanowny Panie Redaktorze!

Ostatnio motocykliści bydgoscy urządzają na ulicach miasta nieprawdopodobne wprost popisy.

W ub. niedzielę około godz. 3-ej nad ranem, kiedy miasto było pogrążone jeszcze w głębokim śnie, nieznany motocyklista zrobił sobie na ul. Gdańskiej tor wyścigowy. Kiedy z trzaskiem i hukiem motocykl przejechał z otwartym tłumikiem kilkanaście razy w tę i tamtą stronę, zaczęły się otwierać okna i zbudzeni mieszkańcy domów ze zdziwieniem rozglądali się w koło, szukając sprawcy harców. Motocyklista jednak zdążył się w międzyczasie ulotnić.

Mamy wrażenie, że władze znajdą odpowiednie środki zaradcze, aby ukrócić tego rodzaju samowolę motocyklistów. O to proszą gorąco mieszkańcy ul. Gdańskiej.

Informator dla przyjeżdżających do Bydgoszczy

Odjazd pociąg. z Bydgoszczy

Toruń—Warszawa 2.37, 6.50, 8.05, 9.57, 12.54, 13.55, 15.30, 15.58, 18.01, 19.58, 21.35 (tranzytowy), 23.16.
Tczew—Gdańsk—Gdynia 0.40, 3.10, 3.56, 5.50, 7.35, 12.06, 12.13, 12.59, 13.13, 15.36 17.17, 20.03, 20.10
Kościerzyna—Gdynia 8.13, 15.45.
Rynkowo 16.10, 20.25 (w niedzielę i święta od 20. V. — 2. IX.).
Nakło—Piła 0.01, 6.15, 10.35, 14.45, 19.46.
Unisław—Brodnica 4.55, 8.11, 13.45, 16.10, 21.50.
Inowrocław—Poznań 2.35, 3.50, 6.20, 11.45, 13.40, 16.28, 18.10, 20.40, 22.25, 23.15.
Wągrówiec—Poznań 5.00, 10.32, 13.26, 18.54.
Inowrocław—Karsznice—Herby Nowe 13.40, 23.15.

Restauracje i Kawiarnie:

Restauracja i Cukiernia Berendt. Wyborowa kuchnia, wyśmienite ciastka.

Gdzie i co kupić

„Dekora". Skład artykułów dekoracyjnych. Telefon 226 Bydgoszcz, Gdańska 22. Dywany.
PIWA, LEMONIADY, kwas owocowy, żurawinę i oranżadę, poleca: Reprezentacja Browaru Okocimskiego — Bydgoszcz, Jackowskiego 4-6, tel. 1505.

Kto wywalczył nagrody
w konkursach hippicznych Święta Ułanów?

Z okazji obchodu uroczystości 15-lecia 18-go pułku ułanów pomorskich — o przebiegu którego pisaliśmy — odbyły się na własnym placu sportowym w Cytadeli zawody hippiczne oficerów i podoficerów pułku.

Zawody rozpoczęły się konkursem hippicznym podoficerskim przy dużym udziale, jak na dzień powszedni, publiczności i przy pięknej pogodzie, która dopisała do końca zawodów.

W konkursie oficerskim (przeszkody do 1,20 mtr. wysokości i 3,5 mtr. szerokości) zwyciężył por. Jerzy Dobiecki, zdobywając poraz pierwszy nagrodę przechodnią ufundowaną przez miasto i powiat Grudziądz, drugą nagrodę zdobył por. Jan Ładoś, trzecią por. rez. Wieleżyński, czwartą por. Janusz Łoś, piątą por. Eugenjusz Świeściak, szóstą por. Leonard Fijałkowski, siódmą rotm. 2 pułku szwoleżerów Zakrawacz. Zwycięzcy otrzymali piękne nagrody honorowe, ofiarowane przez firmy: Korzeniewski, Kruszewski, Hotel Król. Dwór i oficerów rezerwy, oraz efektowne floty.

Pierwsze miejsce w konkursie podoficerskim (przeszkody do 1,10 mtr. wysokości i 3 mtr. szerokości) zajął plut. Błaszkowski, drugie kapr. Nawrocki, trzecie plut. Komoszyński, czwarte kapral Rumiński, piąte kapral Jabłoński, szóste kapral Bąk, siódme wachmistrz Okonowski. Nagrodę zwycięzcom stanowiły cztery nagrody honorowe, ufundowane przez pułk oraz 3 ozdobne floty.

Równocześnie nastąpiło wręczenie nagród zwycięzcom w poszczególnych konkurencjach, odbytych przed świętem pułkowem, a mianowicie: a) w konkursie oficerskim dojeżdżków nagrodę honorową p. gen. dyw. Ładosia zdobył ppor. Ruczyński oraz wstęgę honorową por. Karczewski; b) w konkursie władania białą bronią o nagrodę przechodnią p. wojewody Kirtiklisa w postaci pięknego kryształu zdobył poraz pierwszy ppor. Tadeusz Kaczyński; c) w konkursie ujeżdżania konia nagrodę przechodnią ufundowaną przez b. oficera pułku por. Zdzisława Kaweckiego z C. W. K. — zdobył poraz pierwszy por. Fijałkowski; d) pierwszym w konkursie podoficerskim dojeżdżków był wachm. Paweł Urban, zdobywając nagrodę honorową; dalsze miejsca w tym konkursie zajęli plt. Kubis, kapr. Rumiński i wachm. Okonowski, otrzymując wstęgi honorowe; e) nagrodę przechodnią Rady Grodzkiej BBWR. miasta Grudziądza w konkursie zespołowym dojeżdżków otrzymał dowódca 4 szwadronu, *rotmistrz De Latour*, dla zwycięskiego zespołu swego szwadronu.

Pod koniec nastąpił pokaz gimnastyki rytmicznej ułanów pułku przy dźwiękach plutonu trębaczy, zyskując gorący poklask publiczności. Zawody hippiczne były postawione na wysokim poziomie sportowym, w szczególności jeźdźców, tak oficerowie jak i podoficerowie, wykazali wysoką klasę jeździecką. Sprawna organizacja zawodów była zasługą wytrawnego sportowca por. Jerzego Dobieckiego.

Niechaj najbiedniejsze dzieci mają prawdziwe wakacje
Kurs przygotowawczy dla kierowników wakacyjnych kolonij dziecięcych w Grudziądzu

Za kilka dni rozpoczną się wakacje letnie, kiedy to dużo zamożniejszych dzieci wyjedzie nad morze, inne udadzą się w góry lub uzdrowisk, dalsze wreszcie spędzą mile i zdrowo czas na łonie natury, u swych rodziców lub krewnych po wioskach. Biedne dzieci z wielkich miast, dzieci ubogich rodziców, robotników i bezrobotnych, niestety nie mogą używać wywczasów, bo są skazane na przebywanie w upalnych miesiącach letnich w murach miasta i na bruku. Dlatego miejscowy Inspektorat Szkolny z pp. inspektorami *Józefem Leją i Sołtysikiem już teraz robią starania*, aby umożliwić najbiedniejszym dzieciom naszego miasta godziwe, urozmaicone i zdrowe spędzenie czasu wakacyjnego.

Przedewszystkiem chodzi o kolonje i półkolonje letnie. Kierować niemi odtąd będą przygotowane do tego siły nauczycielskie. W tym celu odbędzie się w Grudziądzu dn. 11, 12 i 13 b. m. w godzinach popołudniowych kurs przygotowawczy dla kierowników wakacyjnych kolonij dziecięcych pod kierownictwem p. insp. szkoln. *Sołtysika*.

Kolonje letnie zostaną uruchomione z początkiem wakacyj szkolnych, po przygotowaniu budynków szkolnych i opróżnieniu na cele kolonij wyznaczonych klas szkolnych — w poniedziałek, dn. 18 bm. Kolonje mogą pomieścić 200 najuboższych dzieci, połowę chłopców, połowę dziewcząt, w dwóch okresach. Kolonje dla chłopców mieścić się będą w szkole Karola Marcinkowskiego przy ul. Brackiej, a dla dziewcząt w szkole im. Marji Konopnickiej przy ul. Gabrjela Narutowicza, gdzie też znajdować się będzie wspólna kuchnia. Korzystać więc będą z dobrodziejstw kolonij każdorazowo 50 chłopców i 50 dziewcząt, przez 1 miesiąc i tyleż przez drugi miesiąc.

Nowy Zarząd Miejski, doceniając doniosłość tej akcji, zawsze dbały o los najbiedniejszych naszego miasta i przyszłość ich dzieci, mimo ciężkiego położenia finansowego Grudziądza, zamierza przyjść kolonjom z pomocą ze znaczniejszą finansową zapomogą.

Niechaj nawet najbiedniejsze dzieci mają prawdziwe wakacje!

Dzień w Grudziądzu

— Nocny dyżur Aptek: Od dnia 2 do 8 czerwca dyżurują apteki: pod „Orłem'', ul. 3-go Maja 37, tel. 360 i pod „Gryfem'', ul. Lipowa 33, tel. 124.

REPERTUAR KIN:

„APOLLO'' — „Sekret kobiety''; w roli głównej Norma Schaerer. Pozatem nadprogram.

„GRYF'' — „Życie jest piękne''. Nadprogram Tygodnik Foxa i kronika P. A. T'a.

„ORZEŁ'' — wyświetla podwójny program, 1) dramat z czasów Wielkiej Wojny p. t. „F. 13'', 2) film z życia pionierów dzikiego zachodu p. t. „Pionierzy Teksasu'', w roli gł. Bill Cody.

Informator dla przyjezdnych w Grudziądzu

POLECAMY HOTELE, RESTAURACJE I KAWIARNIE:

Restauracja pod „Gryfem'', ul. Mickiewicza nr. 15, pierwszorzędny restauracyjny lokal. Z dniem 1 maja ceny obniżone na wszelkiego rodzaju napoje zimne i ciepłe potrawy. Obiady i Kolacje.

„Królewski Dwór'', Rynek 3/4 najwspanialszy hotel Pomorza, pierwszorzędna restauracja, kawiarnia i winiarnia.

„Hotel Centralny'', Plac 23 Stycznia 12 — solidna restauracja garaż.

POLECAMY FIRMY:

Apteka pod „Lwem'', ul. Pańska, poleca się Szanownej Publiczności.

„Łucznik'' (Franciszek Lietz, Plac 23 Stycznia 21) poleca na dogodnych warunkach rowery maszyny do szycia, radjo-odbiorniki, patefony, kuchenne naczynia aluminjowe, wyżymaczki.

Kronika społeczna

„Legjon Młodych'' — Sekcja Gospodarcza zebranie dn. 8 bm. o godz. 19 we własnym lokalu przy Placu 23 Stycznia 17, p. I. — Sekcja Referatów zebranie 8 bm. o godz 19 w szkole wydziałowej przy ul. Trynkowej.

„Polski Biały Krzyż'' — nadzwyczajne walne zebranie dn. 9 bm. o godz. 19 w Domu Żołnierza.

Festyn Harcerski dn. 9 bm. o godz. 15 na dziedzińcu szkoły Mickiewicza.

Organizacja P. W. K. — dn. 9 bm. o godz. 17 w auli Państw. Gimn. Żeńsk. zabawa taneczna dla hufców szkolnych P. W.

Koło Czeladzi Rzeźnickiej BBWR — zebranie dn. 9 bm. o godz. 19 w Sekretarjacie BBWR.

„Związek Legjonistów Polskich'' — dn. 9 bm. o godz. 21 dancing w „Królewskim Dworze''.

„Liga Morska i Kolonjalna'' — wyjazd do Gdyni wycieczki pociągiem nocą z 9 na 10 o godz. 3,08.

Szkoła Tad. Kościuszki i szkoła wydziałowa — wycieczka parostatkiem do Widlic dn. 10 bm.

„Stacja Opieki nad Matką i Dzieckiem'' — „Święto Dziecka'' dn. 10 bm. o godz. 12,30 w ogrodzie Stacji przy ul. Ks. Budkiewicza 26.

Główne uroczystości Święta P. W. i W. F. w sobotę i niedzielę, dn. 9 i 10 bm.

40-lecie Sokoła I. dn. 10 bm. — zlot sokołów.

Koło Pracowników Ogrodn. BBWR — zebranie dn. 12 bm. o godz. 20 w Teatrze Miejskim.

Z miasta

— NOWI ABONENCI „Dnia Grudziądzkiego'', którzy obecnie jeszcze zamówią nasze pismo, uczestniczyć będą w rozlosowywaniu 3 premij naszego pisma: darmowych biletów przejazdu parostatkami do Warszawy, Gdyni i Gdańska i z powrotem.

— Prezydent miasta Józef Włodek otrzymał złotą odznakę pamiątkową Pożyczki Narodowej wraz z dyplomem za bezinteresowną pracę propagandową.

— Wykład Z. O. K. Z., zapowiedziany na ostatnią środę, który nie mógł się odbyć z powodu przybycia nikłej ilości słuchaczy podczas ulewnego deszczu, — przełożony został na dz. 18 bm. godz. 20.

— Piękne fotografje z uroczystości radzyńskich nabywać można u fotografa Poznańskiego przy Głównym Rynku, w Record-filmie przy Placu 23 Stycznia oraz u p. Bochniga przy ul. Kwiatowej, — u pierwszego również zdjęcia z 15-lecia 18 p. uł.

— Monografję m. Radzyna nabywać można w miejscowych księgarniach.

— Nowy kurs kandydacki „Legjonu Młodych'', zapisy przyjmuje Sekretarjat na Placu 23 Stycznia 17, p. I. pok. 6. Tamże otrzymać można deklaracje ideowe i blankiety wstępu. Sekretarjat czynny codziennie prócz niedziel i świąt od 17—19.

— Wystawa robót ręcznych „Rodziny Wojskowej'' jest otwarta w salach Muzeum Miejskiego przy ul. Lipowej do dnia 10 bm. codziennie od godz. 10—13 i od 15 do 19.

— „Polski len na usługach mody'' — pod tem hasłem urządzona zbiorowa wystawa prac uczenic żeńskich szkół zawodowych Okręgu Szkolnego Poznańskiego zostanie otwarta w najbliższą niedzielę, dn. 10 bm. o godz. 10 w gmachu Izby Rzemieślniczej.

— Chór kościelny przy parafji wojskowej przeznaczył czysty zysk ze swej zabawy wiosennej na dokończenie nowego ołtarza w kościele garnizonowym.

— Na „Fundusz Obrony Morskiej'' opodatkowali się dobrowolnie na ostatniem zebraniu plenarnem członkowie chóru kościelnego przy parafji wojskowej na wniosek dyrygenta chóru p. Wośkowiaka — w wysokości 2,50 zł. miesięcznie od członka.

— Szkoła Ćwiczeń Semin. Naucz. przyjmuje na nowy rok szkolny uczniów do I. i VII. klasy. Piśmienne zgłoszenia przyjmuje kierownik szkoły przy ul. Klasztornej 4 do dn. 20 bm. codziennie od 11—12.

— Dom dyrekcyjny miejscowego Domu Karnego przy ul. J. Wybickiego zostaje poddany obecnie gruntownej renowacji. Po odświeżeniu murów zakładu karnego przychodzi wreszcie kolej na uporządkowanie placyku, położonego przed więzieniem karnem.

— Wszyscy na sobotni dancing „Związku Legjonistów Polskich'', odbywający się dn. 9 bm. od godz. 21 w „Królewskim Dworze''!

— Sobotni festyn harcerski zapowiada się wspaniale (dn. 9 bm. godz. 15 na dziedzińcu szkoły Mickiewicza): moc niespodzianek, jak loterja fantowa, wędka szczęścia, strzelanie do tarczy, amerykańska aukcja kajaka dwuosobowego, wartości 85 zł., ofiarowanego przez stocznię kajaków p. Wrońskiego, — bufet obfity i tani, muzyka doborowa. Dochód przeznacza się na wysłanie chłopców do obozu letniego.

— Wielką zabawę leśną urządza Stowarzyszenie „Rodziny Policyjnej'' Grudziądz — powiat w Gardeji w lesie przy dworcu kolejowym w niedzielę, dn. 10 bm. od godz. 15. Wstęp 99 gr. od osoby.

— Pobór rekruta trwa przez cały tydzień: w piątek, od lit. P—R, w sobotę od S—T. Pozatem w poniedziałek stawią się urodzeni w roku 1911 i 1912 od lit. A—Z włącznie (kat. B.) oraz poborowi, którzy stawią się w drodze delegacji. We wtorek ochotnicy, urodzeni w r. 1914, 1915 i 1916.

— Ruch statków na Wiśle. W środę przepłynęły przez Grudziądz do Gdańska „Francja'', „Warszawa'' i „Witeź'', do Warszawy „Belgja'', zabierając z Grudziądza ładunek 34 ton towarów i 50 osób.

— Wycieczki szkolne statkami są zapowiedziane: z soboty na niedzielę szkół powiatu chełmińskiego z Chełmna do Gdyni, w niedzielę szkoły Kościuszki oraz szkoły wydziałowej do Widlic.

— O założenie nowego „Towarzystwa Ogródków Działkowych i Osiedli Podmiejskich'' zgłosiło się do prezesa zarządu wojewódzkiego St. Wodwuda miasto Chełmno.

— Wybory lekarzy domowych przez ubezpieczonych w grudziądzkiej Ubezpieczalni Społecznej, ostatecznie zostały ukończone i wykazały w rezultacie zdumiewającą frekwencję, bo sięgającą prawie 100%!

— Instytut Muzyczny swym ostatnim koncertem w Teatrze Miejskim wykazał dodatni wynik całorocznej pracy, koncert bowiem stał na wysokim poziomie artystycznym. Publiczność mimo deszczu przybyła w pokaźnej liczbie i gorąco oklaskiwała poszczególne popisy, zwłaszcza z klas smyczkowej, kwartetowej i śpiewu (szczególnie dużo aplauzu zyskały śpiewy p. Pupplówny). Dorobek roczny miejscowego konserwatorjum rokuje tej uczelni świetny rozwój, bo rodzice z całą ufnością i pewnością mogą powierzać swe dzieci tak wytrawnym siłom pedagogicznym, które działają pod kierownictwem p. Zwierzchowskiego w grudziądzkim „Instytucie Muzycznym im. St. Moniuszki''.

— Kradzież bielizny i wyrobów mięsnych. Konstancji Zielińskiej i Marji Sojównie (Ogrodowa 7) skradł nieznany sprawca ze strychu suszącą się tam bieliznę, Antoniemu Orłowskiemu zaś (Lipowa 49) z niezamkniętego warsztatu skradziono przechowywane tam wyroby mięsne.

Legjon Młodych w Grudziądzu przy pracy

Dn. 2 bm. odbyło się plenarne zebranie, na którem pomiędzy innemi wygłoszony został referat dyskusyjny przez leg. Malkiewicza p. t „Spółdzielczość, jako jeden z terenów pracy Legjonu Młodych".

Oby nauczka nie poszła w las!

Jan Weissgerber, handlowiec z Zarośla, tut. powiatu, został skazany na 3 miesiące aresztu z zawieszeniem na 3 lata za zabranie rolnikowi Janowi Klosce ze Szembruka brony, wart. 50 zł.

Robotnik z Torunia Władysław Jabor otrzymał 6 mies. więzienia z zawieszeniem na 3 lata za zabranie na szkodę Julji Sitarzowej złotego zegarka damskiego, wartości 110 zł, oraz 16 zł gotówki.

Jan Krajewski zaś, robotnik z Grudziądza, na 3 miesiące aresztu z zawieszeniem na 2 lata za zabranie płyty marmurowej na szkodę Jana Kostuchowskiego.

Nie usuwać rzeczy zajętych

Ostatnio miejscowy Sąd ukarał rolnika Stanisława Karczewskiego z Blizna tut. powiatu za usunięcie zajętych u niego 3-ch świń na rzecz Banku Zw. Sp. Zarobkowych (2 tygodnie aresztu z zawieszeniem na 2 lata), oraz kupca Stefana Graffa z Radzyna za usunięcie z pod zajęcia za podatki lustra (1 tydzień aresztu z zawieszeniem na 2 lata).

Ze szpitala miejskiego

Blacharz Lewandowski, który — jak o tem donosiliśmy — spadł z dachu, walczy ze śmiercią; stan jego jest beznadziejny. Ma strasznie potłuczoną głowę, odniósł ciężkie obrażenia wewnętrzne a połamane kończyny objęte zostały gangreną.

Dwie wdowy po wojskowych, 43-letnia Szczebowska i 60-letnia Sadowska, które w pralni wojskowej przez wydobywającą się z kotła parę zostały ciężko poparzone, przechodzą powoli w stan poprawy.

Krwawy spór na tle zazdrości
19-letni młodzian zasztyletował swego rywala

Onegdaj wyjechał z Grudziądza sędzia śledczy S. O. p. Rzędowski w towarzystwie lekarza powiatowego dr. Lachowskiego do Taszewka w pow. świeckim, aby ustalić okoliczności, towarzyszące bestjalskiemu mordowi, którego tam dokonano. Ostatniej niedzieli bowiem znaleziono na łące zwłoki 22-letniego Stanisława Gromady z Taszewka. Sekcja zwłok ustaliła, że śmierć nastąpiła z powodu głębokich ran kłótych sztyletem, które rozdarły jamę płucną, powodując wewnętrzne krwotoki. Ponadto denat miał zmiażdżoną czaszkę uderzeniami tępem narzędziem.

Śledztwo w tej chwili trwa. Podejrzany o dokonanie mordu jest powien 19-letni młodzieniec, który żywił od dawna do Stanisława Gromady niechęć i zawiść — jako do swego rywala w stosunkach z kobietami.

Proces o defraudacje

Od kilku dni toczy się przed Sądem Okręgowym w Grudziądzu ciekawy proces o defraudacje, popełnione przez Jana Rynkowskiego, Wilhelma Jóździńskiego i Jana Komorowskiego na szkodę K. K. O. m. Grudziądza. Sądowi przewodniczy wiceprezes S. O. dr. Halski, wotują sędziowie S. O. Piłat i Januszewski. Oskarżonego Rynkowskiego broni mec. Rudka, osk. Jóździńskiego mec. Grzywacz, a osk. Komorowskiego mec. Płachtowski.

Jako rzeczoznawca występuje p. Paul. Zawezwano 22 świadków, z tego pp. Mrowczyński, Panasiuk, Radejewski i Stella, składają zeznania na korzyść oskarżonych, reszta na ich niekorzyść. Zakończenia przewodu sądowego i wyroku spodziewać się można za kilka dni.

Oszukańcze manipulacje

Wojciech Puk z Dolnej Grupy pow. Świecie był oskarżony o to, że, obiecując Aleksandrowi Junkowi wystaranie się o pracę, wyłudził od niego 10 zł gotówki i 1 zegarek męski. Ponieważ już poprzednio był kilkakrotnie karany za różne oszukańcze manipulacje, został skazany na karę 6 mies. więzienia.

Jan Piórkowski, furman z Grudziądza, odpowiadał za to, że dn. 10 bm. zabrał na szkodę ziemianina Klettnera z Małych Lnisk około 1000 kg. jęczmienia. Sąd skazał go na 1 rok więzienia bez zawieszenia i na 100 zł grzywny.

Restauratorzy Pomorza obradują w Gdyni

W dniu wczorajszym rozpoczęły się w Gdyni obrady Walnego Zjazdu Restauratorów Ziemi Pomorskiej.

Onegdaj wieczorem w hotelu [illegible] odbyło się pierwsze spotkanie wszystkich przybyłych na zjazd delegatów ze wszystkich miast okręgu pomorskiego, którzy przybyli w liczbie około stu z prezesem Związku Towarzystw Restauratorów na Pomorzu p. **Penkallą** z Torunia na czele.

Wczoraj rano o godz. 8-ej w „Dworze Kaszubskim" zebrali się wszyscy członkowie zjazdu, poczem udano się na **uroczyste nabożeństwo**, odprawione przez księdza **dziekana Turzyńskiego**. Po nabożeństwie wyruszono do Dworu Kaszubskiego, gdzie miejscowy związek restauratorów z **prezesem Grzegowskim** i **wiceprezesem Bednarskim** na czele podejmował swoich kolegów pomorskich śniadaniem, po którem odbyły się obrady.

Na obrady poza członkami i delegatami przybyli **ks. dziekan Turzyński**, dyrektor Urzędu Morskiego inż. **Łęgowski**, prezes Związku Kupców Samodzielnych i wiceprezes Izby P.-H. **dr. Smoleń**, naczelnik **dr. Mojseowicz** jako przedstawiciel Komisarza Rządu, naczelnik Bezpieczeństwa **Karwowski** i naczelnik Wydziału Turystycznego **Modliński**, przedstawiciel Urzędu Skarbowego nacz. **Kolanko** oraz przedstawiciele miejscowej prasy.

Przybyli również delegaci innych okręgów a mianowicie: delegat warszawskiego związku restauratorów **p. Musiał**, łódzkiego **p. Gerbich** a także przedstawiciele związku z Zakopanego i innych miast Polski.

Obrady zagaił prezes Związku Towarzystw Restauratorów na Pomorzu **p. Penkalla**, witając zebranych i powołując na marszałka zjazdu p. **Tkaczyka**, delegata Związku Restauratorów z Kościerzyny, poczem nowoobrany przewodniczący zjazdu udzielił ponownie głosu prezesowi **Penkalli**, który złożył sprawozdanie z rocznej działalności Związku, podkreślając znaczenie konsolidacji zawodowych restauratorów, którzy stworzyć powinni trwałą i silną organizację zawodową.

W dalszem swem przemówieniu prezes Penkalla dał wyraz zadowoleniu, że **w szeregach restauratorów pomorskich istnieje dobrze zrozumiana idea współpracy z rządem, oraz głębokie zaufanie do wszystkich jego światłych poczynań.**

Następnie sekretarz Związku p. **Wojdala** z Torunia złożył dalsze sprawozdanie tyczące się życia organizacyjnego, a w końcu sytuację finansową Związku przedstawił obszernie skarbnik **p. Goślińskl**. Po sprawozdaniach Zarządu wywiązała się żywa dyskusja, w której zabierali głos zarówno członkowie prezydjum jak i wszyscy uczestnicy Zjazdu.

W końcu ustępującemu Zarządowi udzielono absolutorjum i przystąpiono do wyborów nowego Zarządu na okres dwuletni.

W skład nowego zarządu weszli jednogłośną uchwałą wszyscy dotychczasowi członkowie w komplecie.

Przed zakończeniem zjazdu uchwalone zostały rezolucje, będące wyrazem najaktualniejszych potrzeb chwili. **W pierwszym rzędzie uchwalono jednogłośnie złożyć podziękowanie przedstawicielom Rządu, Sejmu i Urzędów, które pozostając w stosunkach współpracy z właścicielami restauracyj, hoteli i kawiarń na Pomorzu, życzliwem ustosunkowaniem się do ich spraw zawodowych pozyskali ich szczere zaufanie.**

Następnie Zjazd Delegatów uchwalił poniższą rezolucję:

Zarząd Związku Tow. Restauratorów, Właśc. Hoteli i Kawjarń na Pomorzu poczynić ma starania w poszczególnych Ministerstwach w następujących sprawach:

1. Zniesienia dodatków komunalnych do patentów akcyzowych, które wynoszą dotychczas do 200% wzgl. obniżenie tych dodatków do minimum;
2. Podwyższenia rabatu za sprzedaż wyrobów monopolowo-wódczanych do 15%, a od wyrobów tytoniowych do 12%;
3. Obniżenia stopy podatku obrotowego dla przedsiębiorstw restauracyjnych, hotelowych i kawiarnianych do tej stopy, którą płacą inne przedsiębiorstwa prowadzące prawidłowe księgi handlowe;
4. Domagamy się, by w lokalach wykupujących świadectwa przem. II-giej kategorji, podwyższono ilość pracowników do 30 osób;
5. Zastrzeżenia nazwy „restauracja" tylko przedsiębiorstwom gastronomicznym, prowadzącym wyszynk napoi alkoholowych ponad 4½%;
6. Całkowite zniesienie sprzedaży wódek monopolowych w butelkach 1/10 litra, gdyż takowa przyczynia się do szerzenia pijaństwa wśród młodocianych;
7. Udzielenie zezwolenia na wykupienie świadectwa przemysłowego kategorji III, bez oddzielnego wniosku przy obrocie do 40.000 zł. za rok ubiegły;
8. Większe rozróżniczkowanie kategoryj świadectw przemysłowych tak jak już istnieje dla przedsiębiorstw przemysłowych i zezwolenie na wykupienie tychże w dwóch ratach tj. przed 1 stycznia i 1 lipca;
9. Obniżenie norm średniej zyskowności dla naszego zawodu.

Po zamknięciu Zjazdu wszyscy jego uczestnicy korzystając z pierwszego dnia pięknej pogody letniej udali się z Domu Zdrojowego wzdłuż brzegu morza do Hotelu Morskiego, gdzie odbył się obiad, na który przybyli przedstawiciele władz.

Wieczorem w hotelach i restauracjach gdyńskich gospodarze Gdyni podejmowali swoich kolegów. W dniu dzisiejszym na statkach „Żeglugi Polskiej" udano się na zwiedzenie Helu i Juraty.

10-lecie Koła pocztowców i uroczyste poświęcenie sztandaru

Świecie nad Wisłą było ub. niedzieli widownią naprawdę wspaniałej, jak na dzisiejsze czasy uroczystości, zainicjowanej przez miejscowe ruchliwe Koło Związku Niższych Pracowników Poczt i Telegrafów, obchodzące w dniu tym 10 lecie swego istnienia oraz uroczystość poświęcenia nowosprawionego sztandaru.

Uroczystość zgromadziła do Świecia liczne delegacje bratnich kół z całego Pomorza. Miasto przystrojono girlandami. O godz. 10-tej na dziedzińcu szkoły powszechnej nr. 1 odbyła się zbiórka towarzystw i organizacyj, skąd w pochodzie przy dźwiękach orkiestry pocztowców z Bydgoszczy udano się do kościoła poklasztornego na nabożeństwo, które celebrował ks. dziekan Konitzer, poświęcając zarazem sztandar. Podczas nabożeństwa pięknie przygrywała orkiestra pocztowców.

Rodzicami chrzestnymi nowego sztandaru byli pp. starosta Krawczyk z małżonką, dyr. Donarscy, nacz. Kamrowscy, dyr. dr. Bednarzowie, mgr. Jeszkowie, dr. Baetgowie, mgr. Mantheyowie, Bartlowie, dyr. dr. Kensikowie, dr. Sobolewscy i inni.

Po nabożeństwie złożono wieniec ku czci poległych przed pomnikiem Najśw. Serca Pana Jezusa, poczem, na Rynku nastąpiło zaprzysiężenie i wreszcie pochód oraz defilada.

Część druga uroczystości rozpoczęła się w ogrodzie p. Chełstowskiego o godz. 12,30 uroczystem posiedzeniem. Prezes Koła p. Murawski serdecznemi słowy powitał wszystkich przybyłych m. in. p. radcę Wojciechowskiego jako zastępcę prezesa Dyrekcji Poczt i Telegr. w Bydgoszczy, p. starostę pow. Krawczyka, wiceburmistrza miasta Świecia p. dyr. Donarskiego, ks. dziekana Konitzera, członka zarządu głównego p. sekr. Chamskiego z Warszawy, członków zarządu okręgowego z Bydgoszczy, przedstawicieli urzędów, instytucyj, prasy itd., rodziców chrzestnych, członków komitetu honorowego, gości i delegatów.

Nastąpiły przemówienia, składanie życzeń, gwoździ pamiątkowych i datków pieniężnych, oraz wpisywanie się do księgi pamiątkowej.

Koło w dniu tym obchodziło potrójną uroczystość, 10-lecie swego istnienia, poświęcenie sztandaru i 10-lecie pracy w organizacji założyciela koła p. Pawła Murawskiego, oraz skarbnika koła p. Olszewskiego. To też przy tej okazji delegat zarządu głównego p. Chamski z Warszawy wręczył jubilatom dyplomy uznania za tak długą i wytrwałą pracę w organizacji.

W czasie spożywania wspólnego obiadu, w sali p. Chełstowskiego, odczytano sprawozdanie z 10-letniej działalności Koła, które jest jednym z najlepszych w okręgu bydgoskim i skupia w swych szeregach niższych pocztowców z Urzędów Pocztowych w Świeciu i Terespolu oraz z agencyj w Przechowie, Przysiersku, Wiągu oraz Sartowicach.

Ostatnią częścią uroczystości był koncert orkiestry pocztowców, połączony z występami chóru mieszanego „Cecylji".

Chełmno

— **Podwieczorek harcerski.** Grono Przyjaciół 12 Drużyny Harcerskiej im. Gen. J. Hallera przy gimnazjum męskiem urządziło podwieczorek, z którego dochód przeznaczono na obóz letni gimnazjalny drużyny harcerskiej. Dzięki staraniom pp. dr. Wautucha, prof. Styrmała i innych impreza wypadła znakomicie.

— **Wycieczka alumnów prawosławnych.** W niedzielę o godz. 18-tej przybyła z Torunia do Chełmna wycieczka krajoznawcza alumnów prawosławnych w liczbie 46 z Rządowego Inst. w Warszawie, z biskupem prawosławnym Sawą i delegatem Min. Wyznań Rel. dr. Zagórskim. Na dworcu powitał przybyłych gości prezes Tow. Krajoznawczego w Chełmnie p. mgr. Schreyer, poczem pod jego przewodnictwem wycieczka zwiedziła kościół i ratusz.

Podczas kolacji w kasynie oficerskiem 66 p. p. wygłoszono szereg przemówień, a chór „Harmonji" pod batutą p. mgr. Schreyera wykonał trzy utwory: „O Ziemio Ojców", „Wisło nasza" i „Pierwsza Zieleń". O godz. 22 wycieczka odjechała w dalszą drogę do Grudziądza.

Nowy plan gry
30 Loterji Państwowej

Dnia 19 czerwca rozpoczyna się ciągnienie I klasy 30 loterji państwowej. Jest rzeczą interesującą rozpatrzeć w planie gry tej loterji, czy dyrekcja nie przygotowała w niej dla nas jakiej nowej ważnej zmiany, których tyle było w ostatnich latach. Otóż plan gry 30-ej loterji w zupełności odpowiada planowi 29-tej loterji, oprócz jednej zmiany, która z uznaniem będzie przyjęta przez najszersze sfery grających.

Mianowicie obecnie główna wygrana w IV-ej klasie wynosi miljon złotych. Ale gdyby ten miljon padł na los, który już wygrał w jednej z klas poprzednich, wtedy wygrywający otrzymałby dodatkowo jako premję 400 wygranych pocieszenia po 2.500 zł., czyli drugi miljon. Tego w 30-tej loterji nie będzie. Główna wygrana w IV-ej klasie wynosi w niej definitywnie miljon, bez względu na to, czy wygrana padnie na los, który już raz wygrał w jednej z klas poprzednich, czy też wygrywa dopiero po raz pierwszy. Miljon złotych jest dostatecznie wysoką sumą, by wystarczyć jako główna wygrana. W konsekwencji czterysta wygranych po 2.500 zł. będzie w każdym wypadku rozlosowanych oddzielnie czyli w każdym wypadku wygrywających będzie o 400 osób więcej, co i dobrze, bo każdy woli choć coś wygrać, niż nic.

Pozatem jest plan gry bez zmiany. A więc w I. klasie mamy cztery dni ciągnienia, 12.080 wygranych na łączną sumę 1.595.200 zł. z główną wygraną 100.000 zł. W II. klasie trzy dni ciągnienia, 9.100 wygranych na łączną sumę 1.994.200 zł. z główną wygraną 200.000 zł. W III. klasie dwa dni ciągnienia, 6.140 wygranych na łączną sumę 2.172.400 zł. z główną wygraną 300.000 zł. I wreszcie czwarta klasa — 15 dni ciągnienia, główna wygrana miljon, a wogóle 49.209 wygranych na łączną sumę 15.998.200 zł.

Olbrzymia ilość wygranych i olbrzymie wygrane. Warto spróbować szczęścia!

Starogard

— **Święto 2 pułku Szwoleżerów.** Dowódca i Korpus Oficerski 2 pułku Szwoleżerów Rokitniańskich zawiadamiają, że tegoroczne święto pułkowe, w dniu 13 czerwca, obchodzić się będzie ze względu na przypadającą we wrześniu b. r. rocznicę 20-lecia pułku, w ścisłych ramach wewnętrznych.

W kilku wierszach

Lotnicy polscy Kwieciński i Makowski odlecieli do **MEKNESU**, skąd udadzą się dalej do Sibi Ben-Abbes.

Dziennik madrycki „El Socialista" twierdzi, że prawica **HISZPAŃSKA** przygotowuje zamach stanu.

Proces w. ks. Kseni, siostry ostatniego cara, wytoczony rządowi fińskiemu o prawo własności sanatorjum w **HALILA**, zakończony został polubownie.

Pierwszy biskup katolicki w **FINLANDJI** ks. dr. Buck, po 13 latach urzędowania opuścił ostatecznie Finlandję. Katolicy-Polacy w Finlandji odczuwają wyjazd ks. biskupa Bucka jako poważną stratę, ponieważ obecnie żaden z księży katolickich nie włada językiem polskim.

W RUMUNJI rozpoczęły się uroczystości z okazji czwartej rocznicy wstąpienia na tron króla Karola.

Rząd grecki wydał prawo, mocą którego komuniści zostaną umieszczeni w obozie koncentracyjnym na wyspie oddalonej od miejsc zamieszkałych, wyspą tą będzie prawdopodobnie **GAUDOS.**

JAMES O. CURWOOD 7)

„OSADNICY"

(Autoryzowany przekład Jerzego Marlicza)

Jakże dobrym był dla niego Bóg. Jak szczodrze go obdarzył. W zachodzącem słońcu Piotr zerknął na zielony wzgórek, którego dotychczas nietknięto pługiem, i na którym nikt nie myślał stawiać chaty. Miejsce to przeznaczono zdawna na cmentarz. Lecz śmierć omijała jakoś mieszkańców wioski. Przepojony wdzięcznością Piotr pomyślał, że skoro szczęście jego jest zupełne, mógłby teraz odejść spokojnie i bez trwogi. Jeśli wreszcie łopaty naruszą zieloną murawę, niechże najpierw wykopią mogiłę właśnie jemu.

ROZDZIAŁ III.

TOPIELCY.

Nieprędko zginie z pamięci ludzkiej wspomnienie strasznej burzy jesiennej z 1900 roku. Huragan ten przeszedł poprostu do historji, możnaby przytem przytoczyć setki przykładów o zatopionych statkach i o licznych ludzkich ofiarach. Jezioro Superior bowiem przeobraziło się w jeden odmęt wzburzonych wód, we wrzący, kipiący, kocioł zniszczenia.

Było nawet dość ciepło. Słońce przebłyskiwało nieraz spoza burych chmur w lesie zaś, w głębi lądu kwitły jeszcze kwiaty i ptaki śpiewały ostatnie pieśni przed bliskim już odlotem. Mieszkańcy osady dziwili się tym pozornym sprzecznościom, wysnuwając z nich rozliczne wróżby. Nie słyszano nigdy dotąd by śpiew ptaków i łoskot oszalałych fal brzmiały w tak doskonałej harmonji.

Drugiego dnia huraganu Piotr zabrał Józię i Antosię na lesisty półwysep, dzielący czwarty palec wodny od środkowego. Chciał by się dobrze przyjrzały jezioru. Dla kobiet była to świetna zabawa. Wiatr zapierał poprostu oddech, to też chcąc się podzielić wrażeniami musiały krzyczeć jedna drugiej zwierzenia na ucho. Roztargane długie włosy zwijały się im wokół ramion, więc zdyszane, z błyszczącemi radością oczyma, szły uczepione dłoni Piotra. Ten ostatni, pochylając się ku żonie upewnił ją, że z tymi rozpuszczonymi włosami, mając ponadto twarz rumianą od wichru, wygląda jak młoda dziewczyna, nic nie starzej od Antosi. Józia odgadła raczej komplement, niż go usłyszała, gdyż fale grzmiały bezustanku, jak bliska palba karabinowa.

Skoro znaleźli się wreszcie poza obrębem pasma boru, i mogli rzucić wzrokiem na czarne, ociekające wodą głazy, o które rozbijał się raz poraz napór szalonego żywiołu — Józia przylgnęła bliżej do ramienia męża, Antosia zaś krzyknęła tak przenikliwie, że ten wrzask przeciął łoskot jeziora niby nożem.

W Piotrze zamarło serce. Spozierał na jezioro z twarzą nagle poszarzałą. Uśmiechnięte przed chwilą wargi wykrzywił nerwowy skurcz.

W pewnem oddaleniu od wybrzeża znajdowała się grupa skał, częściowo stale pokrytych wodą, częściowo, przy ładnej pogodzie, wystających ponad toń. W słońcu strużki wodne przelewały się pośród głazów, jak srebrne pasma o zielonkawym połysku. Mewy lubiły się tam kręcić. Poprzez kamienne pułapki biegł kanał, którędy przepływał holownik wlekący barki, bądź w drodze do osady, bądź też w kierunku odwrotnym. Lecz dziś kanał znikł całkowicie, pod nawałem grzmiących, wzburzonych bałwanów, o pół mili zaś od lądu, na ostrych krawędziach skalnych, ginął miotany burzą statek.

Piotr zrozumiał odrazu, że zdążyli w samą porę, by być świadkami końcowej tragedji. Był to skuner o pojemności około trzechset tonn, przyparty do długiej, niskiej skały, którą Józia przezwała smokiem, ze względu na dziwaczny zarys jakgdyby grzbietu gada zjeżonego jaszczurczym grzebieniem. Statek postradał już maszty. Pokład zawaliły pogruchotane reje, zdarte żagle. Mimo grzmotu bałwanów słyszało się prawie jak trzeszczą wiązania, jak pękają liny, podczas gdy nieszczęsny kadłub to wznosi się, to opada na szczytach rozhukanych fal, bijąc o skały niby młotem. Na oczach oniewiałych i ogłuszonych z przerażenia ludzi, statek wyskoczył właśnie ponad odmęty wodne, by grzmotnąć o kamienny zrąb z taką siłą, aż rufa pękła na dwoje. Spieniony żywioł wdarł się do wnętrza. Tylko część kadłuba zahaczona o wystające iglice skał wisiała nad(?) w powietrzu.

Antosia krzyknęła raz poraz blada jak wosk, gdyż w tej chwili dostrzegli na dziobie statku ruchomą postać ludzką. Sekunda, i pod naporem fal postać znikła.

Piotr otrząsnął się z bezwładu.

— Jeśli tam są żywi ludzie, — krzyknął — musimy im pomóc!

Obracając się do synowej przywarł ustami do jej ucha.

— Śpiesz do osady! — wołał. — Sprowadź mężczyzn!

(Ciąg dalszy nastąpi)

Z całego kraju

Warszawa

XVII WALNE ZEBRANIE POLSKIEJ MACIERZY SZKOLNEJ odbędzie się w nadchodzącą niedzielę w Warszawie. M. in. referaty wygłoszą: „O kulturalnych potrzebach Kresów Wschodnich'' J. E. ks. biskup Kazimierz Bukraba, prezes Poleskiego Zarządu Wojewódzkiego P. M. S. — „O potrzebach kulturalnych Polesia'' Generał St. Grzmot-Skotnicki, prezes Zarządu Okręgowego P. M. S. w Baranowiczach — „O potrzebach kulturalnych Nowogródczyzny''. Mec. St. Węsławski, prezes Macierzy Szkolnej Z. W. w Wilnie — „O potrzebach kulturalnych Wileńszczyzny''. T. Krzyżanowski, prezes Wołyńskiego Zarządu Wojewódzkiego P. M. S. — „O potrzebach kulturalnych Wołynia''. Dr. Marjan Reiter, wiceprezes Zarządu Głównego P. M. S. „Rola i obowiązki województw środkowych w stosunku do Kresów''.

Łódź

WSZECHSŁOWIAŃSKI ZJAZD GAZOWNIKÓW obradować będzie w końcu czerwca w Łodzi. Na zjazd przybędą — poza gazownikami polskiemi — przedstawiciele gazowników z Jugosławji, Czechosłowacji i Bułgarji.

Kraków

„WOJNA W KRAKOWIE''. Pod takim tytułem garnizon wojskowy krakowski urządza na Błoniach widowisko plenerowe, dochód z którego przeznaczony został na Fundusz Obrony Morskiej.

WSZYSTKIE PIENIĄDZE ZRABOWANE PRZEZ MORDERCÓW ś. p. GARNCARZÓWNIE, służącej jednego z krakowskich lekarzy, odebrała już policja. Były one pochowane u znajomych i krewnych wspólników morderców.

Sosnowiec

ARESZTOWANO CZŁONKÓW ZARZĄDU GMINY WYZNANIOWEJ ŻYDOWSKIEJ Zendla, Federmana i Zaksa, pod zarzutem przywłaszczenia 17 tysięcy zł. i dopuszczenia do roztrwonienia znacznych sum.

DWIE OSOBY ZASYPAŁY ZWAŁY WĘGLA w szybiku na kolonji Ostrów w Kazimierzu. Akcja ratunkowa okazała się, niestety, bezskuteczną.

43 WYWROTOWCÓW SKAZANYCH ZOSTAŁO ZA KOMUNIZM na karę więzienia od 7 miesięcy do 1 roku. W chwili jednak opuszczenia sali przez sąd, podmówieni przez jedną z oskarżonych skazani, zaczęli śpiewać międzynarodówkę. Interwencja policji przywróciła spokój. W czasie wyprowadzania oskarżonych z gmachu sądu, grupa komunistów usiłowała odbić konwojowanych przez policję. Doszło do starcia, w czasie którego aresztowano kilka osób.

Katowice

KOSZTY UTRZYMANIA NA ŚLĄSKU, wedle obliczeń komisji parytetycznej, zmniejszyły się w maju w stosunku do kwietnia o 1,49%.

Poznań

NA ŚRODKU JEZIORA W ROGALINIE, WYWRÓCIŁA SIĘ ŁÓDŹ, w której wracali z zabawy czterej młodzi ludzie. Trzech z nich utonęło, jeden zdołał dopłynąć do brzegu.

NA GORĄCYM UCZYNKU KRADZIEŻY złapał gajowy w lasach krotoszyńskich dwóch złodziei leśnych, braci Bieganków. Jeden z nich, Michał, zaczął uciekać. W czasie pogoni gajowy strzelił i zabił go na miejscu.

Gniezno

ZWŁOKI DWOJGA MŁODYCH LUDZI NA TORZE KOLEJOWYM znaleziono wczoraj w miejscowości Kiszkowo, tuż pod Gnieznem. W zwłokach rozpoznano mieszkańców Kiszkowa Marjana Rzyskiego i Helenę Januszównę. Przyczyn tragicznej ich śmierci narazie nie wyjaśniono.

Wilno

WYBITE SZYBY W ENDECKIM „DZIENNIKU WILEŃSKIM''. Ubiegłej nocy nieznani sprawcy dwukrotnie usiłowali zdemolować lokal endeckiego „Dziennika Wileńskiego''. Skończyło się jedynie na wybiciu kilku szyb, gdyż policja rozpędziła napastników. Krążą pogłoski, że sprawcami napadu była grupa „młodych'', która wyłamała się z endecji oraz członkowie narodowo-socjalistycznej partji robotniczej.

ZJAZD DZIAŁACZY KULTURALNYCH. Wileński związek literatów organizuje zjazd działaczy kulturalnych z 4 województw północno-wschodnich. Zjazd odbędzie się w początkach jesieni r. b. Prace przygotowawcze są już prowadzone przez specjalnie wybraną komisję.

Tarnopol

NA 5 LAT WIĘZIENIA ZA SZPIEGOSTWO skazany został przez tarnopolski Sąd Okręgowy niejaki Wasyl Lemczyszyn.

Ze sportu

MECZ TENISOWY PAŃ POLSKA—NIEMCY.

W piątek 8 b. m. w Krakowie, rozpoczyna się trzydniowy mecz tenisowy pań pomiędzy reprezentacjami Niemiec i Polski.

Barw Polski bronić będą: w grze pojedyńczej — Jędrzejowska i Dubieńska, w grze podwójnej — Jędrzejowska — Volkmerówna.

Przeciwko Polkom grać będą trzy najlepsze tenisistki niemieckie: Kalmeier, Peitz i Rzeznicek.

WIOŚLARZE POLSCY JADĄ DO NIEMIEC.

W sobotę, 9 bm. wyjeżdża z Polski do Niemiec grupa 72 wioślarzy, członków 15 klubów z Warszawy, Poznania, Bydgoszczy, Torunia, Kalisza, Międzychodu i Skarżyska, na międzynarodowy spływ wioślarski „okolicami Berlina''.

W spływie wezmą udział wioślarze: Belgji, Danji, Włoch, Holandji, Norwegji, Węgier, Niemiec i Polski.

Z grup zagranicznych najliczniejszą będzie grupa polska. Pobyt naszych wioślarzy w stolicy Niemiec i na spływie potrwa do 20 bm.

WAJSÓWNA STARTUJE WE WROCŁAWIU.

W dniu 17 bm. w międzynarodowych zawodach lekkoatletycznych we Wrocławiu startować będzie rekordzistka świata w dysku, Jadwiga Wajsówna.

POLSCY DZIENNIKARZE SPORTOWI ZAPROSZENI DO ESTONJI.

W dniach 15—17 bm. w Tallinie odbędzie się wielkie doroczne święto estońskie wychowania fizycznego, w którem udział ma wziąć kilkadziesiąt tysięcy młodzieży.

Dziennikarze estońscy zaprosili na wspomniane święto delegację polskich dziennikarzy sportowych.

PIŁKARSKIE MISTRZOSTWA ŚWIATA.

Prezes Międzynarodowej Federacji Footballowej zaproponował, by rozgrywki mistrzowskie rozegrane zostały w roku 1937 w czterech państwach, a mianowicie: Holandji, Luksemburgji, Francji i Belgji. Finałowe mecze byłyby rozegrane w Paryżu w okresie trwania „wystawy powszechnej''.

RAID MOTOCYKLOWY WILNO — BIAŁYSTOK — WILNO.

Raid motocyklowy Wilno — Białystok — Wilno na trasie 550 klm. dał nast. wyniki: w kategorji do 350 cmt. — startowały 3 maszyny, zwyciężył Moroz na FN. W kategorji powyżej 350 cmt. startowało 15 maszyn. Pierwsze miejsce podzielili między sobą Kaczyński na Pantherze i Kurec na Nortonie.

AZS MISTRZEM DRUŻYNOWYM WARSZAWY

Ostatnie zwycięstwo lekkoatletów AZS, odniesione nad drużyną Warszawianki, zdecydowało definitywnie o tem, że tytuł mistrza Warszawy w konkurencji drużynowej zdobyty został przez AZS.

O drugie miejsce walczyć będą zespoły Warszawianki i Legji.

MIĘDZYNARODOWE WYŚCIGI MOTOCYKLOWE.

W niedzielę, na torze kolarskim stadjonu Wojska Polskiego w Warszawie odbędą się międzynarodowe wyścigi motocyklowe. Udział biorą najwybitniejsi zawodnicy Niemiec i Polski.

Jednocześnie na boisku na tym samym stadjonie toczyć się będzie mecz piłkarski pomiędzy ligową Legją a niemiecką reprezentacją Bytomia.

MECZE LIGOWE NAJBLIŻSZEJ NIEDZIELI.

W nadchodzącą niedzielę odbędą się nast. spotkania o mistrzostwo Ligi:

Siedlce: Strzelec — Ruch, sędziuje p. Rettig,

Poznań: Warta — Pogoń, sędziuje p. Rutkowski,

Kraków: Wisła — Cracovia, sędziuje p. Wardęszkiewicz.

Warszawa: Warszawianka — Polonja, sędziuje p. Glinka.

Programy radjowe

PIĄTEK, 8 CZERWCA

Radjostacja Warszawska.

6,30 Pieśń „Kiedy ranne wstają zorze''. 6,35 Muzyka poranna (płyty). 6,40 Gimnastyka. 6,55 Muzyka z płyt. 7,05 Dziennik por.. 7,10 Muzyka z płyt. 7.20 Chwilka pań domu. 12.10 Muzyka taneczna z płyt. 13.05 Koncert. 13.55 „Z rynku Karnawał (transkrypcja orkiestrowa pod dyr. L. Stokowskiego — płyty). 18.00 „W obozie kampingowym'' — wygł. red. Kaz. Muszałówna (reportaż). 18.15 Pieśni japońskie w wyk. A. Szlemińskiej (oryginalne i komponowane na motywach japońskich). Przy fort. prof. L. Urstein. 18.45 Pogadanka „Rozmowa w poradni budowlanej między klijentem a sekretarką''. 18.55 „Jak spędzić święto?'' 19.15 Koncert Chóru Dana z Katowic. 19.50 Wiadomości sportowe. 20.02 „Skrzynka poczt. techn.'' — omówi p. W. Frenkiel. 20.12 Pogadankę muzyczną wygłosi dyr. A. Wieniawski. 20.22 Koncert symf. ze Studja. 21.00 Capstrzyk Maryn. Wojennej (Tr. z Gdyni). 21.02 „Wiadomości rolnicze''. 21.10 D. c. koncertu symfonicznego. 22.00 „W polskim mateczniku'' — wygł. p. K. Proszyński (feljeton). 22.15 Muzyka taneczna z danc. „Paradis''.

Najciekawsze audycje innych radjostacyj

13.05 *Poznań*. Koncert ork. salon. M. Rozmarynowicza.

17.30 *Wilno*. Audycja dla dzieci.

19.15 *Katowice*. Koncert chóru Dana.

19.30 *Brno*. Koncert symfoniczny.

19.30 *Mor. Ostrawa*. „Jenufa'' — opera Janaczka (tr. z Teatru Narodowego).

20.00 *Budapeszt*. „Harry Janos'' — operetka węgierska.

20.00 *Moskwa*. (Komintern). Koncert kompozytorski Rimskij-Korsakowa.

20.00 *Londyn. Londyn Reg.* Koncert symfoniczny.

SOBOTA, 9 CZERWCA

Radjostacja Warszawska

6,30 Pieśń „Kiedy ranne wstają zorze''. 6,35 Muzyka poranna (płyty). 6,40 Gimnastyka. 6,55 Muzyka z płyt. 7,05 Dziennik por.. 7,10 Muzyka z płyt. 12.10 Koncert zesp. jazz. 13.05 Muzyka popularna z płyt. 14.00 Wiadom. o eksp. polsk. 14.05 Wiadom. gospod. 16.00 Godzina muz. lekkiej w wyk. ork. jazz. Tad. Sygietyńskiego z udziałem K. Grey (śpiew). Przy fort. prof. L. Urstein. 17.00 Słuchowisko dla młodzieży p. t. „Echa leśne'' St. Żeromskiego w radjofon. L. Buszczyńskiego ucznia kl. 5-ej gimnazjum im. L. Lorentza). 17.25 Albert Sandler i jego orkiestra (płyty). 18.00 „Co czytać'' (felj. literacki). 18.15 Koncert. 18.45 Transmisja ze Lwowa. 18.55 „Życie kulturalne i artyst. stolicy''. 19.40 Muzyka z płyt. 19.50 Wiadomości sportowe. 20.00 Koncert Chopinowski w wyk. Z. Rabcewiczowej. Transm. na zagranicę 12 Preludjów z op. 28. 20.30 Gawęda z angielskimi korespondentami „Polskiego Radja'' — wygł. p. Tad. Ordon. 20.40 Arje i pieśni w wyk. A. Gołębiowskiego (z tow. Ork. i fortep.) Akomp. prof. L. Urstein. 21.00 Capstrzyk Maryn. Wojennej. 21.12 Muzyka lekka. Wyk.: Ork. P. R. pod dyr. St. Nawrota i H. Makowska (piosenki). 22.00 Pogadanka aktualna. 22.10 Rozwiązanie logogryfu muzycznego (płyty). 22.25 Muzyka lekka i tan. z płyt. 23.00 Wiadom. meteorolog. dla komunik. lotniczej i kom. policyjny. 23.05—24.00 Muzyka tan.

Krwawy dramat na falach eteru

„Tosca" Pucciniego w Polskiem Radjo

Kiedy w r. 1900 wystawiono poraz pierwszy „Toscę'', imię Pucciniego głośne już było we wszystkich krajach Europy. Zastała więc „Tosca'' drogę już utorowaną i wkrótce dostała się na wszystkie sceny światowe, by po dziś dzień na nich pozostać.

Autorami libretta są Illica i Giacosa. Treść opery jest następująca:

Cesare Angelotti, więzień polityczny, ucieka z więzienia i ukrywa się w kościele, gdzie przypadkiem pracuje malarz Cavaradossi, jego przyjaciel. Cavaradossi pomaga przyjacielowi do ucieczki i staje się w ten sposób współwinnym.

Tosca, która kocha Cavaradossiego, nie zorjentowawszy się w sytuacji, podejrzewa go o zdradę i podążając do jego mieszkania mimowoli wydaje w ten sposób ukochanego w ręce srogiego i okrutnego szefa policji Scarpia. Ten upodobawszy sobie piękną Toscę, chce ją zdobyć i obiecuje za cenę jej miłości zwolnić Cavaradossiego. Tosca słysząc krzyki torturowanego w sąsiednim pokoju Cavaradossiego, ulega. W ostatniej jednak chwili chwyta nóż i przebija nim Scarpię. Pozorna jakoby tylko — według przyrzeczenia Scarpi, — egzekucja na Cavaradossim, była prawdziwa, oto przekonuje się Tosca, że Scarpia ją oszukał. Cavaradossiego rozstrzelano. Tosca odbiera sobie życie, nim policja zdążyła ją pochwycić.

Krwawy ten i okrutny tekst przekracza w naszem pojęciu miarę prawdy życiowej. Ale inaczej odczuwa ją południowiec, mieszkaniec kraju, w którym doniedawna jeszcze istniała vendetta, a inaczej my, mieszkańcy północy.

Muzycznie posiada „Tosca'' wiele prawdziwie pięknych miejsc, melodje gorące i pełne słodyczy, których urokowi trudno się oprzeć. Zawsze na nowo porywa swą siłą i bezpośredniością wyrazu, soczystością dźwięku i świetną instrumentacją orkiestralną.

Operę tę usłyszymy 11 bm. transmitowaną z Turynu o godz. 20,42.

ś. p.

Tadeusz Aleksander Waga

dr. filozofji, archeolog-antropolog
ur. dnia 7 lipca 1905 r. w Brzezince

zmarł śmiercią tragiczną w nurtach Wisły dnia 2-go czerwca b. r.

Nabożeństwo żałobne za spokój duszy ś. p. Zmarłego odbędzie się w piątek, dnia 8 czerwca o godz. 11-tej rano w kościele Najśw. Panny Marji w Toruniu.

Wyprowadzenie zwłok nastąpi tego samego dnia o godz. 17-tej z kościoła Najśw. Panny Marji na cmentarz wojskowy.

O czem zawiadamiają Krewnych, Przyjaciół i Znajomych pogrążeni w ciężkim bólu

Żona i Rodzice

Dnia 5 bm. o godz. 3 rano rozstała się z tym światem po długich i ciężkich cierpieniach, opatrzona Sakramentami św. nasza najukochańsza i najdroższa siostra, ciocia i szwagierka ś. p.

Dora Karpińska

Pogrzeb odbędzie się w sobotę, dnia 9. bm. o godz. 5 po poł. z kaplicy cmentarnej na Jeżycach w Poznaniu.

Msza św. również w sobotę o godz. 8 rano w kościele na Jeżycach.

W ciężkim smutku pogrążona

Rodzina

Poznań, ul. Asnyka 3, m. 3.
Umiński 3695

†

Dnia 6 czerwca 1934 r. zasnęła w Bogu gorliwa członkini naszego Stowarzyszenia ś. p.

Rozalja z Moelerów Kruszczyńska

przeżywszy lat 65.

Cześć Jej nieodżałowanej pamięci!

Zarząd Stowarzyszenia Właścicieli Nieruchomości przy BBWR. w Grudziądzu

Uprasza się członków o wzięcie udziału w pogrzebie, który odbędzie się dnia 9 b. m. o godz. 8.30 z domu żałoby przy ul. Rybackiej 5 w Grudziądzu. 3714

†

Dnia 6 b. m. zmarł nagle

ś. p.

Jan Samuelson

przeżywszy lat 55.

Pogrzeb odbędzie się w Sopotach w sobotę, dnia 9 bm. punktualnie o godz. 15 z kaplicy na cmentarzu ewangelickim, na który to obrzęd zaprasza w smutku pogrążona

Rodzina.

3725

†

We wtorek, dnia 6 czerwca 1934 r. zmarł śmiercią nagłą

ś. p.

Jan Samuelson

W Zmarłym tracimy szczerego i oddanego przyjaciela Związku Harcerstwa Polskiego.

Gdański Hufiec Harcerski

Gdańsk, dnia 7 czerwca 1934 r. 3724

Podziękowanie

Za okazane współczucie oraz oddanie ostatniej przysługi ś. p.

Grzegorzowi Zakrzewskiemu

składam niniejszem Przewielebnemu Duchowieństwu oraz wszystkim Znajomym i Kolegom serdeczne

„Bóg zapłać!“

W imieniu rodziny

M. Zakrzewski

Toruń, dnia 8 czerwca 1934 r. 3705

Obwieszczenie

Komisarza Rządu w Gdyni

z dnia 5 czerwca 1934 r. w sprawie zmiany statutu dotyczącego wywozu śmieci przez Zakład Oczyszczania Miasta w Gdyni, ogłoszonego w Gazecie Gdyńskiej Nr. 79 z dnia 6 kwietnia 1932 roku.

Na podstawie art. 44 pkt. 2 ustawy z dnia 23 marca 1932 r. o częściowej zmianie ustroju samorządu terytorjalnego (Dz. U. R. P. Nr. 35 poz. 294) i art. 2 rozporządzenia Prezydenta R. P. z dnia 24 listopada 1930 r. (Dz. U. R. P. Nr. 80 poz. 630) o ustroju m. Gdyni i uchwały Rady Miejskiej z dnia 30 maja 1934 r.,

zmieniam statut dotyczący wywozu śmieci przez Zakład Oczyszczania Miasta, ogłoszony w Gazecie Gdyńskiej Nr. 79 z dnia 6 kwietnia 1932 r., a to: § 5 ust. 1-szy, czwarty wiersz od góry „koszty normalnego zużycia zbiorników ponosi Zakład Oczyszczania Miasta“, skreśla się, wstawia się natomiast: „tytułem dzierżawy za używanie zbiorników pobiera Zakład Oczyszczania Miasta opłatę w wysokości 50 gr. miesięcznie od 1 zbiornika“.

§ 5 statutu winien brzmieć następująco: „Potrzebne zbiorniki metalowe dostarczy Zakład Oczyszczania Miasta, które pozostają jego własnością. Za całość zbiorników, umyślne uszkodzenie i kradzież tychże odpowiada właściciel danej nieruchomości. Tytułem dzierżawy za używanie zbiorników pobiera Zakład Oczyszczania Miasta opłatę w wysokości 50 gr. miesięcznie od 1 zbiornika. Wszelkie zauważone uszkodzenia zbiorników, właściciel danej nieruchomości względnie jego zastępca winien niezwłocznie zgłosić w Zakładzie Oczyszczania Miasta.“ Zl. 468

Komisarz Rządu:
(—) Mgr. pr. Fr. Sokół. 3730

Dowództwo Morskiego Dyonu Lotniczego w Pucku 3728

ogłasza nieograniczony

ustny przetarg

na wykup sianokosu około 100 mórg. Przetarg odbędzie się dnia 20 czerwca 1934 r. o godz. 10-tej rano na tut. lotnisku. Warunki przetargu są do przejrzenia codziennie w Kwatermistrzostwie Morskiego Dyonu Lotniczego w godzinach urzędowych. Zl. 471

Dowódca Morskiego Dyonu Lotniczego nr. 891.

II. Nn 2/34. 3729

UCHWAŁA. W sprawie odroczenia wypłat kupcowej Wiktorji Priebowej w Pucku. Udziela się kupcowej Wiktorji Priebowej po myśli rozp. Prez. Rz. P. z dnia 6 marca 1928 r. o zapobieganiu upadłości (Dz. U. nr. 27/28 poz. 244) odroczenia wypłat na czas od 29 maja 1934 r. do 29 sierpnia 1934 r. Nadzorcą sądowym nad przedsiębiorstwem dłużniczki mianuje się kupca Czesława Czarneckiego w Pucku. Zl. 470

Sąd Grodzki.

Do akt Nr. Km. 2350/34 i 2102/34. 3709

OBWIESZCZENIE

Komornik Sądu Grodzkiego w Grudziądzu Wojciech Janowski, rewiru III, zamieszkały w Grudziądzu przy ulicy Lipowej 15, na zasadzie art. 602 K. P. C. obwieszcza, że w dniu 9 czerwca 1934 r. odbędzie się licytacja publiczna ruchomości należących do Franciszka Sielskiego o godzinie 12-tej: fortepianu w firmie Schimmeifennig w Grudziądzu przy Placu 23 Stycznia, zaś od godziny 13-tej przy ulicy Młyńskiej 11: 1 szafy do rzeczy białej, 1 gotowalni białej, 1 obrazu olejnego na płótnie, 1 chodnika 30 mtr., 1 samochodu, 1 świecznika wiszącego, 7 kinkietów i 1 lampy wiszącej, oszacowanych na łączną sumę 8.830,— zł. które oglądać można w dniu licytacji w miejscu sprzedaży w czasie wyżej oznaczonym. Zaznacza się, że cena wywołania wynosi 2/5 ceny oszacowania.

Grudziądz, dnia 6 czerwca 1934 r.
(—) Janowski, Komornik Sądu Grodzkiego III Rewiru.

PICADILLY

3706

MARCINKOWSKIEGO 4 BYDGOSZCZ TELEFON 11-02

siostry Sikorskie

Sensacja! liliputy Sensacja!

Balet Ingo i Lola Witówna

Dancing do rana

Km. 1759/34 2193—2196/34. 3708

OBWIESZCZENIE
o przetargu przymusowym.

Dnia 12 czerwca 1934 r. sprzedawać będę w drodze przetargu przymusowego najwięcej dającemu za natychmiastową gotówkę w Łasinie powiat Grudziądz co następuje: 1) o godz. 9,30 przed poł. u p. Wilhelma Wiesnera następujące przedmioty oszacowane na kwotę 2.370,— zł; pianino czarne „Hoffmann“, kanapę pluszową czerwoną, stół okrągły dębowy, 6 krzeseł dębowych wyścielonych gobeliną, lustro z podstawką, bufet dębowy i maszynę do szycia; 2) o godz. 10 przed poł. u pp. Wiktora i Katarzyny Grudzińskich w plebance dzierżawionej przez nich inwentarz i zboże oszacowane na kwotę 4.760,— zł. a mianowicie: 24 warchlaki ważące około 30 kg. w dniu 10. 8. 1933 r., 3 maciory ważące po około 100 kg. w dniu 10. 8. 1933 r., 1 knur ważący około 70 kg., 1 źrebaka (ogier), 14 krów dojnych czarno-białych, 1 przedział żyta około 160 ctr., pszenicę w snopkach około 20 ctr. i jęczmień w ziarnie około 80 ctr. Powyższe przedmioty mogą reflektanci oglądać w czasie i miejscu wyżej oznaczonym.

Komornik Sądu Grodzkiego Rewiru I-szego w Grudziądzu.

Spis zapowiedzi Nr. VI. R. 21/34. 3703

ZAPOWIEDŹ. Podaje się do ogólnej wiadomości, że 1) restaurator Franciszek Jan Subkowicz, wdowiec, zamieszkały w Wolnem Mieście Gdańsku, syn zmarłego w Chełmnie rolnika Karola Subkowicza i żony jego Juljanny z Jasińskich, zamieszkałej w Chełmnie; 2) niezamężna Agnieszka Agata Kubecka, bez zawodu, zamieszkała w Brodnicy, córka zmarłego w Brodnicy mistrza farbiarskiego Sylwestra Kubeckiego i żony jego Marjanny z domu Dost, zamieszkałej w Brodnicy, chcą zawrzeć związek małżeński. Obwieszczenie zapowiedzi nastąpić winno w Zarządzie Miejskim w Brodnicy i w „Gazecie Gdańskiej“ w Gdańsku.

Brodnica, dnia 30 maja 1934 r.

Urzędnik stanu cywilnego:
(—) Blokus.

POLSKIE

KONSERWATORJUM MUZYCZNE

MACIERZY SZKOLNEJ (E. V.) w GDAŃSKU
(Hundegasse 31)

pod kierunkiem **KAZIMIERZA WIŁKOMIRSKIEGO**

przyjmuje zapisy do klas:

FORTEPIANU,	INSTRUMENTÓW DĘT.,
SKRZYPIEC,	ŚPIEWU SOLOWEGO,
WIOLONCZELI,	KOMPOZYCJI,
KONTRABASU,	DYRYGOWANIA.

Przedmioty dodatkowe: solfer (rozwój słuchu, ogólne umuzykalnienie), zasady muzyki, harmonja, historja muzyki, formy muzyczne, instrumentoznawstwo, gra zespołowa, śpiew chóralny. 3723

Informacji udziela i zapisy przyjmuje Sekretarjat Konserwatorjum (Hundegasse 31) w dnie powszednie w godz. 10—1 i 3—6

BYDGOSZCZ

Meble

wyścielane oraz skórzane sprzedaje za każdą możliwą cenę, z powodu likwidacji. St. Drzazga. Bydgoszcz, Dworcowa 76, telefon 1767. 3707

Lokal

handlowy na parterze, 5 lub 6 pokoi w bardzo dobrym stanie natychmiast lub później do wydzierżawienia. Wiadomość u właściciela: Bydgoszcz, Nowy Rynek 8. Tamże jest 5-pokojowe mieszkanie do oddania. 3596

Niema kryzysu

dla P.T. Fabrykantów, Kupców i Przemysłowców, którzy zwracają się do **Centralnego Związku Kupców Podróżnych i Przedstawicieli Handlowych w Gdyni**, ul. Świętojańska 72, powierzając sprzedaż swych artykułów wybitnym przedstawicielom wszelkich branż, zrzeszonym w powyższym związku. 3366

GDYNIA

Kafle

białe i kolorowe

stale na składzie w firmie: Składnica kafli **Stanisław Lesiński** GDYNIA, ul. Ant. Abrahama 103. 3727

Auto

okazja. model 1926 limuzyna, stan doskonały 995 zł. Chylonja, Nadleśnictwo, Gdynia 4. 3731

Sprzedam

zaraz konia i wóz na resorach. Adres wskaże Adm. „Gazety Morskiej“ Wejherowo. 3683

Tapczany fotele

oraz inne wyroby tapicerskie wykonuje Zakład Tapicersko-Dekoracyjny, Edmund Ruciński, Gdynia, ul. 10 Lutego, obok szkoły.

Pracownia trykotaży

wykonuje solidnie swetry, pończochy, kostjumy kąpielowe, nadrabianie stopek i t. p. Gdynia, ul. Śląska I, blok Z. U. P. U., m. 12. 2953

Rowery

gumy i części rowerowe, korzystnie zakupisz w firmie **St. Huss, Gdynia,** Świętojańska 35. 3111

Uzdrowiska

Nowoczesne

urządzenia wodolecznicze, inhalacje solankowe, emanatorjum radowe, kąpiele borowinowe posiada Zdrojowisko Inowrocław. Reumatyzm. artretyzm, choroby przemiany materji, kobiece, dzieci, nerwowe, porażenia. Kuracje ryczałtowe. Informuje Zarząd. 2564

TORUN

Mieszkanie

8-pokojowe w Toruniu, na II piętrze, Kochanowskiego 1, tanio zaraz do wynajęcia. Oglądać można codziennie. 3685

2 mieszkania

po 3 pokoje z kuchnią (ew. cały dom), ogródek, Bielany — obok ogródków Działkowych im. Sobieskiego w Toruniu — ul. Św. Józefa 61 — od zaraz do wynajęcia. Cena przystępna. Bliższe informacje: Toruń, ul. Bydgoska 80. (parter). (3595

3 pokoje

z wygodami w nowym domu na Bydgoskiem do wynajęcia. Czynsz z góry. Adres w Admin. „Dnia Pomorsk.“ Toruń. 3700

Mieszkanie

6-pokoi, łazienka, służbowy, z komfortem, świeżo starannie odrementowane zaraz do wynajęcia, przy ul. Warszawskiej, Wiadomość w Aptece Radzieckiej. Toruń

Rewolucja

w Kiermaszu Światowym

który został przeniesiony na Staromiejski Rynek 30, (dawniej F. C. Hamerscy). Tysiące artykułów za bezcen Oddziały: Poznań, Toruń, Gdynia. 2526

Hipotekę

13 tysięcy, sprzedam bardzo korzystnie. Pośrednicy nie wykluczeni. Zgłoszenia: Toruń, Mickiewicza 82, m. 3.

Rower

balonowy, rower zwykły, znanej dobrej marki, patefon szafkowy sprzedam bardzo tanio. Toruń, Mickiewicza 82.

Polecam

eleganckie filcowe kapelusze w wielkim wyborze, po cenach najniższych, oraz przerabiam kapelusze słomkowe, filcowe i pilśniowe. Anna Gębarska teraz Szeroka 32. I. p., w domu Templina. 37[illegible]

Potrzebni

przedstawiciele na poszczególne powiaty. Zgłoszenia przyjmuje Pomorska Wytwórnia Stempli, Toruń. W. Garbary 11. 3712

Pianino

czarne krzyżowe i kanapa z obudowaniem sprzedam tanio. Torun, Kazim. Jagiellończyka 8, drugie wejście, parter prawo. 3717

Biuro **„LABOR“**

Toruń, Szczytna 2, telefon 534, wskaże **mieszkanie**. **Pośredniczy** kupnie — sprzedaży. Przepisuje na **maszynie**. Daje posłańców. 3701

Kolekcję

monet srebrnych, miedzianych i medali oraz znaczków pocztowych okazyjnie sprzedam. Toruń, Wielkie Garbary 15, II p. 3699

Maszyna

do szycia w dobrym stanie sprzedam. Toruń, ul. Prosta 22, m. 3. 3711

Sprzedam

sklep spożywczy, dobrze zaprowadzony, w centrum, z mieszkaniem, z powodu wyjazdu. Zgłoszenia: Bogacki. Toruń, Mickiewicza 101. 3718

Instalacje

KANALIZACYJNE WODOCIĄGOWE I PRACE BLACHARSKO DEKARSKIE

A. JUCHNICKI

Toruń, Kopernika 17. Telefon 219. (2717

RADJO-APARATY

najnowszej konstrukcji

ELEKTRA

Toruń, Chełmińska 4 3459

MUNDURY

dla wszelkich organizacyj **P. W. i W. F.** oraz wszelką odzież sportową wykonuje najtaniej **Wł. Czyżniewski** Toruń, W. Garbary 21. 2[illegible]

Tapety

na cały pokój z bortą od zł 5.85

Farby

pokost, lakiery, ceny zniżone

Froter

w kolorach na wagę 1/2 kg zł 0.85

Mydła

rzadkie 1/2 kg 0.45
rzadkie białe 1/2 kg 0.60

Radion

paczka tylko zł 0,75

Mydło Lira

rygiel tylko zł 0,75

Jan Kapczyński

Toruń, ul. Szeroka narożnik Mostowej, ul. Szczytna 15. Brodnica, ul. Hallera 7. 2427

GRUDZIĄDZ

Kwiaciarka

poszukiwana na stałe stanowisko. Oferty do Admin. „Dnia Grudziądzkiego“ pod nr. 3607.

Zgubiłem

legitymację urzędniczą. Znalazcę proszę o zwrot. Bolesław Milczyński, Grudziądz. Inspektorat Pracy. 3652

Sprzedam natychmiast

dom masyw. w Grudziądzu, z piekarnią, mórg ogrodu, w tem 2 place budowlane, dający przeszło 5,000 zł dochodu rocznie, cena 40000 zł — z powodu wyjazdu zagranicę spieszna sprzedaż.

Czarnecki, właśc. Grudziądz, ul. Lipowa nr. 100. 3650

Ogłoszenia: wiersz milim. na stronie 7-lamowej 0.20 zł
w tekście na pierwszej stronie . . . 1.00 zł
na drugiej i trzeciej stronie 0.80 zł — w tekście . . . 0.50 zł
Za ogłoszenia sądowe i urzędowe w drobnym składzie 25% drożej.
Drobne za słowo 15 gr. pierwsze słowo podwójnie.
Dla poszukujących pracy i nekrologi 25% zniżki, komunikaty 50 gr.
Za ogłoszenia skomplikowane i z zastrzeżeniem miejsca 20% nadwyżki
W Gdańsku za wiersz m/m na stronie 7-lamowej . . . 15 fen.
4-lamowej . . . 50 fen.
Drobne za słowo 5 fen. — tytułowe . . . 10 fen.
Przy sądowem ściąganiu należności rabat upada. Za terminowy druk, przepisane miejsce ogłoszenia administracja nie odpowiada.

Redaktor odpowiedzialny: Witold Mężnicki, Toruń, ul. Moniuszki 26, m. 1
Redaktor odpowiedzialny za sprawy W. M. Gdańska: Wilhelm Grimsmann, Gdańsk, Kassubischer Markt 21, I. p.
Red. odpow. na Bydgoszcz: Wacław Górnicki, Bydgoszcz, ul. Marsz. Focha 12.
Redaktor odpowiedzialny na Gdynię: Józef Dobrostański, Gdynia, Szkolna.
Red. odpow. na Grudziądz: Wacław Gańcza, Grudziądz, ul. Sienkiewicza 9)
Redaktor odpowiedzialny „Dnia Kujawskiego“ Stanisław Nikiel Inowrocław, ul. Solankowa 4.
Redaktor odpowiedz. za Tczew: Jerzy Kruszewski, Tczew, Kościuszki 1.
Za ogłoszenia odpowiada administracja.
Czcionkami Pomorskiej Drukarni Rolniczej S. A. w Toruniu.

Abonament miesięczny wynosi:
w ekspedycji miejscowych agencyj . . . 2.50 zł
z odnoszeniem do domu . . . 2.80 zł
przez pocztę z odnoszeniem . . . 2.69 zł
pod opaską . . . 4.50 zł
w Gdańsku przez pocztę . . 2,32 gd przez gońca . . . 2.00 gd
z odbieraniem w administracji wprost gd 1.75, zagranicą . . . 4.— gd
W razie wypadków, spowodowanych siłą wyższą (np. przeszkody w zakładzie, strajki). Administracja nie odpowiada za niedostarczenie pisma.